

The Arakan International

နိုင်ငံတကာရေးရာရကျွင်သတင်းစဉ်

အမှတ် (၇)
ဂျူလိုင်လ
၂၀၁၁ ခုနှစ်။

ထောင်စုသစ် ရာစုသစ် ဆယ်စုနှစ်သစ်မှာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံသစ်

အေန်အေရက်ရေအကျွန်ရဲ့ ဇီဝိဗီး
နောက်နုန့် နှလုံးသားမှာထာဝရ
ကမ္ဘည်းမှတ်တမ်းတင်ထားကတ်
ရရှိနိုင်ရက်ဖြစ်ပါရေ ..... (စာ ၁၂)

ရိုးသားပွင့်လင်းရေပြည်သူ့ ကျွန်တ
ယောက်အဖြစ်ပြည်သူ့ကိုအလုပ်အ
ကျွေးပြုဖို့ သင်ရို့ တီဇီမြို့မှောက်မှာ
ရပ်နိန့်စွာဖြစ်ပါရေ။သင်ရို့ အားလုံး
၏မညောင်းမရိတမ်း ..... (စာ ၁၆)

အပိုင်းနှံကောင်-မင်းနားနိန့်နိန့်၊ ဟုံ
လားလားငါ့အတွက်တခုလည်းမထူး၊
မင်းငါ့ပြုထက်မှာရောက်နိန့်စွာကိုငါ
သိတောင်မသိ ..... (စာ ၈)

၂၀၁၁ခုနှစ်ဂျန်နဝါရီမှာပြုလုပ်ခရေပြည်သူ့ ဆန္ဒခံယူပွဲမှာမြောက်ပိုင်းဆူဒန်၏အင်အားသုံးအုပ်ချုပ်မှု
အောက်ကလွတ်လပ်စွာခွဲထွက်ပနာသီးခြားနိုင်ငံအဖြစ်ထူထောင်လိုကြောင်းပြည်သားပြည်သူအားလုံး၏(၉၉)
ရာနှုန်းကျော်ကမဲပီးခရေအတည်ပြုရလဒ်ကြောင့်ဂျူလိုင်လ ၉ ရက်နိကအာဖရိကတိုက်၏၅၄နိုင်ငံမြောက်အ
ဖြစ်နိုင်ငံသစ်တခုပေါ်ပေါက်လာပါရေ။ ၁၉၉၃ခုနှစ်မှာအိရီတရီးယားအနိန့်နုန့် အိသီယိုးပီးယားဘားကခွဲထွက်ပြီး
နောက်ပိုင်းပထမဦးဆုံးဖွဲ့ဖွဲ့လားရေမိခင်အာဖရိက၏သားပေါက်စ ရေပါ။နိုင်ငံ၏တရားဝင်နာမည်က တောင်ဆူ
ဒန်သမ္မတနိုင်ငံ (Republic of South Sudan) ဖြစ်ပါရေ။

အယ်ဒီတာ့စကား

ကျွန်းတွင်ဇမ္ဗူ

လူတွင်ရခိုင်

ကြိုင်ဘိသတင်း

ကင်းဘိအပြစ်

ချစ်သည့်အမျိုး

ကြီးသည့်လုံ့လ

မြတ်စာဂ နှင့်

နှစ်ဝနတ်လူ

ချစ်ကြည်ဖြူသည်

နိဗ္ဗာန်တောင်းပြည့်အံ့တည်း။

(သျှင်မဟာသီလဝံသ)

ကမ္ဘာကြီးကိုရွာချေတရွာအဖြစ်သတ်မှတ်ပြီးကေနိုင်ငံတခုချင်းစီရေအိမ်ထောင်စုချေတိလို့ဆိုကေဒေ ၂၀၁၁၊၇၊၂၅လိုင်လ(၉)ရက်နိကအကျွန်ရို့ရွာမှာအိမ်ထောင်စုအသစ်တခုတိုးပါလတ်ပါရေ။ယင်းအိမ်ထောင်စုသစ်နာမည်ကတော့ကေ“တောင်ဆူဒန်”(South Sudan)ဖြစ်ပါရေ။တောင်ဆူဒန်ရေကမ္ဘာအကျွန်ရို့ ခုမြောက်(ထိုင်ဝမ်အပါအဝင်)နိုင်ငံဖြစ်ပါရေ။မိခင်အာဖရိကတိုက်အတွက်တော့ကတော့ကေ(၅၄)ခုမြောက်တိုင်းပြည်ပါ။

အကျွန်ရို့ကမ္ဘာကြီးမှာလူမျိုးပေါင်းစုံ၊နိုင်ငံပေါင်းစုံ၊ယုံကြည်မှုပေါင်းစုံ၊ယဉ်ကျေးမှုပေါင်းစုံအစဟိသည်ဖြင့် ရောလူးယှက်တင်နိုင်နိကတစ်စွာမှာတချို့လည်းအားလုံးပေါင်းဗျာယ်၊စီးဗျာယ်အဂေါင်လည်းဂေါင်ခိုးတူဘောင် ဖက်ရပ်တည်နိုင်နိကတစ်ပါရေ။တချို့လည်းဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုတိစံနစ်တကျသပ်လျှို့ခွဲမှုတိ၊ချိုးနှိမ်မှုတိ၊ဖြိုခွင်းသတ်ဖြတ်မှုတိအောက်မှာအလူးအလဲခံယက်ပင်းတခုပိုင်လည်းမတတ်နိုင်ရေ။ခါထလို့တိုက်ဗျာယ်သီးခြားနိုင်ငံထူထောင်ဖို့၊ကိုယ့်စွာနန့်ကိုယ်ရပ်တည်ဖို့၊ကြိုးစားလာကတ်ပါရေ။အေဂုတောင်ဆူဒန်ရေယင်းပိုင်ကြိုးပမ်းအားထုတ်၊ပီးဆပ်ပနာကိုယ့်တိုင်းပြည်နန့်ကိုယ့်လူမျိုးသီးခြားဖြစ်တည်လာမှုတိထဲကတခုပါ။ယင်းအလံကိုထူဖို့အတွက်တောင်ဆူဒန်သားရို့နှစ်ပေါင်း၅၀ကျော်အချိန်ယူခက်ရပါရေ။လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲကာလတလျှောက်မှာပြည်သူ့ညွှန်ကျော်သီကြိုလားပါရေ။နောက်ထပ်လူပေါင်း ၂၀သန်းကျော်ကမြောက်ပိုင်းနယ်မြေတိထဲကိုလားရောက်နိုင်ထိုင်ဖို့၊ကိုယ့်နယ်မြေထဲကနိန်အတင်းအဓမ္မမောင်းထုတ်ခံကတ်ရပါရေ။ယင်းပိုင်မျိုးကြီးမားနက်သျှိုင်းရေပီးဆပ်မှုတိ၊နစ်နာမှုတိ၏အသီးအပွင့်အဖြစ်တောင်ဆူဒန်သားရို့ရေအေဂုတော့ကေဆားနန့်ပင်စားရရီနန့်ပင်စားရကိုယ့်တိုင်းပြည်နန့်ကိုယ်လွတ်လပ်မှု၏အရသာကိုအပြည့်အဝခံစားနိုင်ကတ်ဗျာယ်ဖြစ်ပါရေ။

ကမ္ဘာ့ရွာထဲမှာတောင်ဆူဒန်မကြာခင်ကဖြစ်တည်လာကတ်တေအခြားအိမ်ထောင်စုအသစ်ချေတိကတော့ကေ ၂၀၀၈ခုနှစ်၊ဖေဖူး၂၀၊ရီမှာဆာဗီးယားထဲကခွဲထွက်လာရေကိုဆိုဗို၊၂၀၀၆ခုနှစ်အတွင်းကနောက်ထပ်ခွဲထွက်ခရေမိုင်တီနိဂရို၊၂၀၀၂ခုနှစ်မှာအိန်ဒိုနီးသျားကခွဲထွက်လာရေအရိုတီမောရို့ဖြစ်ကတ်ပီး ကော့ဂြုဂကနိန်၂၀၁၁ခုနှစ်တကာလအတွင်းမှာကမ္ဘာကြီးမှာနိုင်ငံသစ်ပေါင်း ၂၉နိုင်ငံဖြစ်ပေါ်လာရေလို့ဆိုပါရေ။ယင်းရို့ထဲမှာဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုဟောင်းတခုတည်းထဲကခွဲထွက်လာရေနိုင်ငံပေါင်း၁၄နိုင်ငံဖြစ်ပါရေ လှတ။

ယေနန့်စကားဖြတ်လို့-၇၊၂၅လိုင်လထဲမှာကမ္ဘာ့ဘောလုံးလောက၏ဖလားကြီးနှစ်ခုထဲတခုကိုကျင်းပလားကတ်ပါရေ။အာဂျိန်ထီးနားမှာလုပ်တေ ၂၀၁၁ခုနှစ်၊တောင်အမေရိကဖလားကို ၂၀၁၀ကမ္ဘာ့ဖလားမှာစတုတ္ထနိန်ရကိုချိတ်တေယူဂျေ(ဥရူဂွေး)အသင်းက၁၅ကြိမ်မြောက်အဖြစ်ရလားပါရေ။ဂျာမဏီမှာလုပ်တေကမ္ဘာ့အမျိုးသမီးဘောလုံးပြိုင်ပွဲမှာတော့ကေအာသျှကဂျပန်အမျိုးသမီးအသင်းရေနာမည်ကြီးအမေရိကန်အမျိုးသမီးဘောလုံးအသင်းကိုဖယ်နယ်တိကျောက်ပနာအနိုင်ရလားစွာမှာယင်းချင့်ရေအာသျှအသင်းတသင်းအနိန်နန့်ကမ္ဘာ့ဖလားကိုပထမဦးဆုံးရယူနိုင်ရေသမိုင်းကိုဂျပန်သမီးဂျိုဂျိုလားကတ်စွာဖြစ်ပါရေ။

ယင်းသျှောင်၊ယင်းသျှောင်မျိုးအခြားလူမျိုး၊နိုင်ငံတိအနိန်နန့်ကမ္ဘာ့လူမှုအသိုင်းအဝန်း၏အစိတ်အပိုင်းတရပ်အဖြစ်ပါဝင်ဆင်နွှဲနိုင်ကတ်စွာတိ၊အနိုင်ရယူနိုင်ကတ်စွာတိကိုကြည့်နိုင်ယက်ပင်း(၁၉၉၅ခုနှစ်ကလို့ထင်ပါရေ-အတိအကျမမှတ်မိပါ)တိုက်ဂါးဖလားဘောလုံးပြိုင်ပွဲမှာရခိုင်အသင်းရေသွင်းဂိုးတလုံးချေလည်းအသွင်းမခံရပဲနန့်ဖလားရယူလားစွာကိုလားလို့အတွက်ပေါ်မိပြန်ပါရေ။နောက်ဆုံးမှာတော့ကေရခိုင်အသင်းကမ္ဘာ့ဖလားခြံစစ်အောင်ရေလို့နို့လခေါင်ခေါင်နိခင်းကြောင်တောင်မှာအိမ်မက်မက်ပလိုက်မိပါယင့်။

ခင်မင်မှုဖြင့်
ဦးသိန်းမောင်

“ဦးနှောက်ကောင်းတခုနန့်နှလုံးသားကောင်းတခုရေစွမ်းအင်ကြီးမားသောပေါင်းစည်းမှုကိုအမြဲတမ်းဖြစ်တည်စီပါရေ”

“ပညာရေးဆိုစွာကမ္ဘာကြီးကိုပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့အတွက်သင်အသုံးချနိုင်ရေစွမ်းအားအဟိဆုံးလက်နက်တခုပါ”

“သတ္တိသျှင်ဆိုစွာရေမကြောက်တတ်တေလူတယောက်မဟုတ်ပါ။ ‘အကြောက်တရား’အပေါ်အောင်ပွဲခံ အနိုင်ရရေလူပါ”

နယ်လ်ဆိန်မန်ဒဲလား

ရက္ခိုင်ပြည်၏ အနာဂတ်သည် ရက္ခိုင်အမျိုးကောင်းသား၊ အမျိုးကောင်းသမီးရို့၏ လက်ထဲတွင်ဟိသည်။

ဂျူလိုင်လ (July)

ဂျူလိုင် ၃၀ လွတ်လပ်ရေးနံ (ဖနော်ထူ)

ဂျူလိုင် ၂၈ လွတ်လပ်ရေးနံ (ပီရူး)

ဂျူလိုင် ၂၆ လွတ်လပ်ရေးနံ (မော်လ်ဒိုက်စ်၊ လိုက်ဘေးရီးယား)

ဂျူလိုင် ၂၀ လွတ်လပ်ရေးနံ (ကိုလံဘီယာ)

ဂျူလိုင် ၁၀ လွတ်လပ်ရေးနံ (ဘဟားမားစ်)

ဂျူလိုင် ၉ လွတ်လပ်ရေးနံ (အာဂျိန်ထီးနား)

ဂျူလိုင် ၇ လွတ်လပ်ရေးနံ (ဆိုလိုမ္မန်ကျွန်းစု)

ဂျူလိုင် ၆ လွတ်လပ်ရေးနံ (ကိုဗိုရို)

ရောမဗိုလ်ချုပ်ကြီးမာ့ခ်အန်ထိုနီ(Mark Antony)မှဂျူးလီးယက်ဆီဇာ(Julius Caesar)ကိုဂုဏ်ပြုသည့်အနိန်ဖြင့်မှည့်ခေါ်ခသည့်လနာမည်ဖြစ်ပါသည်။ဂျူလိုင်သည်ကမ္ဘာ့တောင်ဖက်ခြမ်းတွင်မိုးလတခုဖြစ်ပြီးကမ္ဘာ့မြောက်ဖက်ခြမ်းတွင်မူနွံရာသီကျောင်းပိတ်ရက်ရှည်လဖြစ်ပါသည်။

ဂျူလိုင်သည်နှစ်တနှစ်၏သတ္တမမြောက်လဖြစ်ပြီးရက်ပေါင်း ၃၁ ရက်တိပါသည်။

ကမ္ဘာ့သမိုင်း၌သမိုင်းဝင်စာတင်ခြင်းခံရသူများအနက်အောက်ဖော်ပြပါပုဂ္ဂိုလ်များကိုဂျူလိုင်လထဲတွင်ဖွားမြင်ခကတ်ပါသည်-

ဂျူလိုင် ၁၊ ၁၆၄၆ - ဂေါ့ထ်ဖရိုင်းဒ်လိုင်ဘနီးစ် (Gottfried Leibniz) ဂျာမန်သင်္ချာပညာသျှင်

ဂျူလိုင် ၄၊ ၁၈၀၇ - ဂီယူဆက်ပိဂယ်ရီဘာဒီ (Giuseppe Garibaldi) အီတာလျံစစ်ရေးနှင့်နိုင်ငံရေးဂေါင်းဆောင်

ဂျူလိုင် ၄၊ ၁၈၇၂ - ခယ်ဗိန်နိုဗီးလိဂျ် (Calvin Coolidge) ၃၀ ယောက်မြောက်အမေရိကန်သမ္မတ

ဂျူလိုင် ၆၊ ၁၉၄၆ - ဂျော့ချ်ဒဗလျူဘုချ် (George W. Bush) ၄၃ ယောက်မြောက်အမေရိကန်သမ္မတ

ဂျူလိုင် ၇၊ ၁၈၈၇ - မာ့ခ်ချာဂါးလ် (Marc Chagall) ရာသျှန်းနွယ်ဖွားမြင်သစ်-ဂျူးပန်းချီဆရာ

ဂျူလိုင် ၈၊ ၁၈၃၉ - ဂျွန်ဒီရော့ကတ်ဖဲလား (John D. Rockefeller) ဂျာမန်-အမေရိကန်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသျှင်

ဂျူလိုင် ၉၊ ၁၈၁၉ - အဲလိစ်ဟော့ဂ် (Elias Howe) အင်္ဂလိပ်စက်တီထွင်သူအမေရိကန်ပညာသျှင်

ဂျူလိုင် ၁၁၊ ၁၇၆၇ - ဂျွန်ကွီနီအဒမ်စ် (John Quincy Adams) ၆ ယောက်မြောက်အမေရိကန်သမ္မတ

ဂျူလိုင် ၁၁၊ ၁၈၉၉ - အီးဘီဝိုက် (E.B. White) အမေရိကန်စာပညာသျှင်

ဂျူလိုင် ၁၂၊ ၁၈၁၇ - တိန်နရီဒေးဗီသော်ရိုး (Henry David Thoreau) အမေရိကန်ကဗျာနှင့်စာပညာသျှင်

ဂျူလိုင် ၁၂၊ ၁၈၄၉ - ဆာဝီလီယမ်အော်စလာ (Sir William Osler) ကနေဒီယန်ပဗေဒပညာသျှင်

ဂျူလိုင် ၁၂၊ ၁၈၅၄ - ဂျော့ချ်အိတ်ထ်မန်း (George Eastman) ဓါတ်ပုံဖော်ပြစက်ထွင်သူအမေရိကန်ပညာသျှင်

ဂျူလိုင် ၁၅၊ ၁၆၀၆ - ရမ်ဘရန်ဒ်ဖန်ဂျိန် (Rembrandt van Rijn) ဒတ်ချ်ပန်းချီဆရာ

ဂျူလိုင် ၁၈၊ ၁၉၁၈ - နယ်လ်ဆန်မန်ဒဲလား (Nelson Mandela) ပထမဦးဆုံးတောင်အာဖရိကသမ္မတ

ဂျူလိုင် ၂၀၊ ၁၈၉၉ - အားနက်စ်ဟေးမိန်းဝေး (Ernest Hemingway) အမေရိကန်စာပညာသျှင်

ဂျူလိုင် ၂၄၊ ၁၇၈၃ - ဆိုင်မုန်ဘိုလီဗား (Simon Bolivar) ဗိနီဇွဲလားလွတ်လပ်ရေးဂေါင်းဆောင်

ဂျူလိုင် ၂၆၊ ၁၈၅၆ - ဂျော့ချ်ဘားနက်ချော့ (George Bernard Shaw) အိုင်ရိန်စာပညာသျှင်

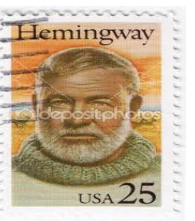
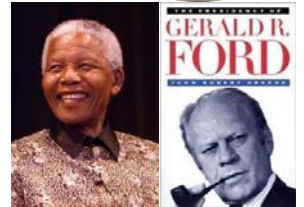
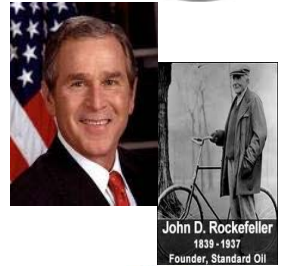
ဂျူလိုင် ၂၇၊ ၁၈၂၄ - အလက်ဇန္ဒားဌားမား (Alexander Dumas - fils) ပြင်သစ်စာပညာသျှင်

ဂျူလိုင် ၂၈၊ ၁၈၆၆ - ဘားထရိစ်ပေါတာ (Beatrix Potter) အင်္ဂလိပ်ကဗျာနှင့်စာပညာသျှင်

ဂျူလိုင် ၂၉၊ ၁၈၈၃ - ဘနီတိုမူဆိုလီနီ (Benito Mussolini) ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းကာလအီတလီဂေါင်းဆောင်

ဂျူလိုင် ၃၀၊ ၁၈၁၈ - အမ်မီလီဘရူန့်ထီ (Emily Bronte) အင်္ဂလိပ်စာပညာသျှင်

ဂျူလိုင် ၃၀၊ ၁၈၆၃ - ဟန်နရီဖော့ဒ် (Henry Ford) ပထမဦးဆုံးကားစက်ရုံတည်ထောင်သူ

ဂျူလိုင် ၅၊ လွတ်လပ်ရေးနံ (ဗိနီဇွဲလား)

ဂျူလိုင် ၄၊ လွတ်လပ်ရေးနံ (အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု)

ဂျူလိုင် ၁၊ လွတ်လပ်ရေးနံ (ရဝမ်ဒါ၊ ဘူဂွင်ဒီ)

ညောင်တီ(တတိယ)ခေတ် ရခိုင်မင်းမြတ်များ

(ဘီစီ ၅၈၀ မှ အေဒီ ၂၀၂ ထိ)

- ၁။ စန္ဒသူရိယမင်း
- ၂။ သူရိယာဓိပတိ
- ၃။ သူရိယာပတိပါတ်
- ၄။ သူရိယ ဂူပ
- ၅။ သူရိစန္ဒြာလ
- ၆။ သူရိယစက္က
- ၇။ သူရိယနထ
- ၈။ သူရိယဝံသ
- ၉။ သူရိယဗန္ဓ
- ၁၀။ သူရိယကလျာကာ
- ၁၁။ သူရိယမုခ
- ၁၂။ သူရိယတေဇ
- ၁၃။ သူရိယပုည
- ၁၄။ သူရိယ ကုလ
- ၁၅။ သူရိယပတာ
- ၁၆။ သူရိယစိတ္တရ
- ၁၇။ သူရိယဇေဋ္ဌ
- ၁၈။ သူရိယဝိမလ
- ၁၉။ သူရိယရေန
- ၂၀။ သူရိယကံသ
- ၂၁။ သူရိယသကျ

ဂျူလိုင်လ ရက်စဉ်ကမ္ဘာ့သတင်းများ

- ၁- ၁၉၂၁တွင်စတင်ထူထောင်ခမည့်တရုတ်ကွန်မူနီပါတီသည်အေဂုနှစ်တွင်နှစ်ပေါင်း၉၀ပြည့်မြောက်ပြီးနောက်ပါတီတွင်းခေါက်ဆွဲစားမှုများနှင့်အခြားများစွာသောပြဿနာများကြောင့်ပြည်သူလူထု၏ထောက်ခံမှုကျဆင်းမည်ဟုသတင်းများတွင်ဖော်ပြသည်။
- ၂- ပါတီစုံစံနစ်သည်တရုတ်ပြည်ကိုပဋိပက္ခတောထဲသို့ရောက်စီလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်းတရုတ်အာဏာပိုင်များကဆိုသည်။
- ၃- အိန်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံဂျာကာတာမြို့တော်သည်မော်တော်ကားအလားအလာပိတ်ဆို့ကျပ်တည်းမှုနှင့်ပါတီသက်သည့်ပြဿနာများအတွက်တနှစ်လျှင်အမေရိကန်ဒေါ်လာ၃ဘီလီယံခန့်စီကုန်ကျန်ကြောင်းသုံးသပ်မှုတချို့ကဆိုသည်။
- ၄- ဗြိတိန်၏ဝမ်ဘယ်လ်ဒန်ထန်းနိစ်ပြိုင်ပွဲတွင်ဆာဗီးယားမှကမ္ဘာ့အဆင့်(၁)သတ်မှတ်ထားခြင်းခံရသူဒီဂျိုကိုဗီသည်စပိန်မှရာဇာနာဒါကို ၆-၄၊ ၆-၁၊ ၁-၆၊ ၆-၃ ဖြင့်အနိုင်ရဗိုလ်စွဲလားသည်။
- ၄- ဝါသျှိန်တန်ဒီစီဟိမြန်မာသံရုံးမှဒုတိယအကြီးဆုံးဖြစ်သူသံအမတ်ကြီးဦးကျော်ဝင်းသည်အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင်နိုင်ငံရေးခိုလှုံခွင့်တောင်းခံလိုက်သည်။
- ၅- ပြင်သစ်မှခရစ်တော်နီးလာဂါဒီသည်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဦးကြီးရုံပုံစံအဖွဲ့၏ပထမဦးဆုံးသောအမျိုးသမီးအကြီးအကဲအဖြစ်စတင်တာဝန်ထမ်းဆောင်သည်။
- ၅- ဗိန်နီဇွဲလားနိုင်ငံ၏နှစ် ၂၀၀ပြည့်လွတ်လပ်ရေးနိကိုအေန်တွင်ကျင်းပသည်။
- ၆- ကိုလံဘီယာနိုင်ငံမှစစ်သားဂဦးအားလက်နက်မဟိသူများပြည်သူများအားသတ်ဖြတ်မှုဖြင့်နိုင်ငံတော်တရားရုံးမှထောင်ဒဏ်နှစ်ဖိစိအပြစ်ပေးလိုက်ပြီး၄င်းစစ်သားများမှာလက်ဝယ်မီးပြောက်ကျားများဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

အန်ကောဝပ်ကျောင်းတော်အားပြန်လည်ဖွင့်လှစ်

ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတွင်ဆယ်စုနှစ်နှင့်ချီကြာမြင့်စွာပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပြီးစီးလားသဖြင့်ရှိဟောင်းအန်ကောဖုရားကျောင်းတော်ကိုအေဂုအခါပြန်လည်ဖွင့်လှစ်လိုက်ဗျာယ်ဖြစ်သည်။ မူလဘူတကမ္ဘာ့အံ့ဖွယ်ခုနစ်သွယ်ထဲတွင်တခုအပါအဝင်ဖြစ်သည့်ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံမှအန်ကောဝပ်ကျောင်းတော်ကြီးကိုဆယ်စုနှစ်နှင့်ချီသည့်ပြုပြင်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများပြီးစီးလား ဗျာယ်ဖြစ်ရာအေဂုအခါအများပြည်သူများလာရောက်ဖူးမျှော်နှိုင်းရန်ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်လိုက်ဗျာယ်ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၆၀ခုနှစ်တွင်စတင်ခမည့်ယင်းပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်သည်၁၉၇၀ကျော်ခုနှစ်များတွင်ခမာနီခွန်မျှန်များ၏တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ခြင်းကိုခံရပြီးနောက်လုံးဝရပ်တန့်လားပြီး၁၉၉၅ခုနှစ်တွင်ပြန်လည်စတင်ခခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကန်ဒေါ်လာ၁၄သန်းအကုန်အကျခံပြန်လည်တည်ဆောက်သည့်ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကြီးကိုဦးဆောင်သူတယောက်ဖြစ်သည့်ပယ်စကယ်ရီယေးရီဆိုသူက “ကျောင်းတော်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းကိုစလို့လုပ်တေခါအကျွန်ုပ်ရဲ့ရေအစိတ်အပိုင်းပေါင်းသုံးသိန်း(၃၀၀၀၀)လောက်ကွဲပြားနိန်ရေအစိတ်အပိုင်းချေတိုက်ကို မူလရုပ်ပုံလွှာကိုမမြင်ရဘဲနန့်ဆက်စပ်ကဇာပရရေအရုပ်ဆက်ကဇာပရနည်း(Puzzle)ကိုကဇာပရရေချေသျှောင်ပါ”ဟုမှတ်ချက်စကားဆိုပါသည်။ ဘဇာကြောင့်ဆိုသော်၁၁ရာစုတွင်တည်ဆောက်ခမည့်ယင်းကျောင်းတော်မှပြုကျန်ခဲ့သောသောင်းနှင့်ချီသည့်အစိတ်အပိုင်းများနေရာအနှံ့ပြန့်နှံ့မှုများကိုသူ့နေရာနှင့်သူပြန်တပ်ပြန်ဆက်မှုများလုပ်ယူရသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းတော်ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်သည့်အခမ်းအနားသို့ ကမ္ဘောဒီးယားဘုရင်သီဟာနုနှင့်ကျောင်းတော်ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းအတွက်အဓိကကူညီပေးသူနိုင်ငံဖြစ်သည့်ပြင်သစ်မှဝန်ကြီးချုပ်ဖရန်ကွိုင်းဂျိုတက်ရောက်ကတ်သည်။ ယင်းကျောင်းတော်တည်ဟိရာအန်ကောဒေသသည်အလယ်ခေတ်ခမာအိန်ပါယာအကြီးအကဲများ၏အခြေစိုက်ရာနယ်မြေဖြစ်ပေသည်။ (ဘီဘီစီ၊ ဂျူလိုင် ၃)

ဂျူလိုင်လ ရက်စဉ်ကမ္ဘာ့သတင်းများ

- ၇- တီဘက်ဘာသာရေးဂေါင်းဆောင်ဒလိုင်လားမား၏စိုးနိပွဲအားဝါသျှိန်တန်ဒီစီဥပြည်သူများ၊လွှတ်တော်အမတ်များပါဝင်ကျင်းပမှုအပေါ်တရုတ်မှသတိပီးပြောဆိုလိုက်သည်။
- ၈- အီဂျီနိုင်ငံကိုင်ရိုမြို့တော်တွင်ထောင်ပေါင်းများစွာသောပြည်သူများသည်ကြားဖြတ်စစ်အစိုးရ၏နိုင်ငံပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအားလျှင်လျှင်မြန်မြန်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက်ချီတက်ဆန္ဒပြကတ်ရာမှတစ်ဆင့်အပြီးတွင်လူထုအများဆုံးဆန္ဒပြမှုဖြစ်သည်။
- ၉- တောင်ပိုင်းဆူဒန်နိုင်ငံသည်ကမ္ဘာ့နိုင်ငံသစ်တခုအဖြစ်အာနိတ်တွင်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။
- ၁၀- တရုတ်မှလူမှုဇာတိသညာ၁၀မီတာတန်းခုန်တန်း၌အာသျှစ်ချိန်သစ်တင်လိုက်သည်ဟုဆိုသည်။
- ၁၁- တောင်ဆူဒန်နိုင်ငံ၏ဦးကြီးယူနီအဖြစ်ပေါင်ကိုသုံးစွဲလားမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့်၎င်းသုံးစွဲမှုကိုကြိုအပါတ်တွင်စတင်လားမည်ဟုဆိုသည်။
- ၁၂- ၂၀၁၁ခုနှစ်၏အမေရိကန်အိုးဖန်းအမျိုးသမီးဂေါက်ရိုက်ပြိုင်ပွဲ (US Women's Open) ဂေါက်ရိုက်ပြိုင်ပွဲတွင်တောင်ကိုးရီးယားမှရိုစူးယွန် (Ryu Se-yeon)သည်ပထမဆုဖလားကိုရဟိဗိုလ်စွဲလားသည်။
- ၁၃- တရုတ်အနုပညာသျှင်အိုင်းဝေဝေအားဂျာမဏီနိုင်ငံ၊ဘာလိန်တက္ကသိုလ်၏ဧည့်သည်ပါမောက္ခအဖြစ်လာရောက်ရန်ဖိတ်ကြားချက်ကိုလက်ခံလိုက်သည်ဟုဆိုသည်။
- ၁၄- ဆန္ဒပြပြည်သူများအားပစ်ခတ်မှုကြောင့်ပုလိပ်အရာဟိ၇၀၀ခန့် အားအီဂျီတွင်အလုပ်ဖြုတ်လိုက်သည်။
- ၁၄- ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်များသည်တောင်ဆူဒန်နိုင်ငံအားကမ္ဘာ့အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသစ်အဖြစ်လက်ခံရန်တညီတညွတ်တည်းသဖော်တူကတတ်သည်။

ထိုင်းရို၏ပထမဦးဆုံးသောအမျိုးသမီးဝန်ကြီးချုပ်

ဂျူလိုင်လဆန်းပိုင်းကပြုလုပ်သည့်ထိုင်းနိုင်ငံ၏အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင်ဖျူထိုင်း(“ထိုင်းများအတွက်”)ပါတီသည်အမတ်နိန်ရာ၅၀၀ဟိသည့်ထိုင်းပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင်အမတ်နိန်ရာ၂၆၀ဖြင့်အနိုင်ရဟိပြီးလူများစုပါတီဖြစ်လာကာပါတီ၏လက်ဟိအကြီးအကဲတယောက်အဖြစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်နိုင်သူယိန်လှသျှိန်နာဝါထံသည်ထိုင်းနိုင်ငံ၏ပထမဦးဆုံးသောအမျိုးသမီးဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာပါသည်။ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်ရသူယိန်လှသျှိန်နာဝါထံမှ-သူမ၏ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရမှုသည်သူမအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ဖျူထိုင်းပါတီအတွက်သော်လည်းကောင်းအောင်ပွဲတရပ်ဟုမပြောလိုကြောင်း၊သို့သော်ပြည်သူများမှသူမနှင့်သူမ၏ပါတီအားတိုင်းပြည်အတွက်အလုပ်လုပ်ရန်တာဝန်ပီးအပ်ခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း၊သူမအနိန်ဖြင့်အကောင်းဆုံးကြိုးစားဆောင်ရွက်လားမည်ဖြစ်ပါကြောင်းနှင့်များစွာသောလုပ်ငန်းတာဝန်ရပ်များကအသင့်စောင့်ကြိုနိုင်ကြောင်းပါတီဗဟိုဌာနချုပ်တွင်ပြောဆိုလိုက်ပါသည်။ဒီမိုခရက်ထီပီပါတီ၏အကြီးအကဲ(တာဝန်လွှဲပီးလားမည့်လက်ဟိဝန်ကြီးချုပ်)အဘိဆိမှထိုင်းရုပ်မြင်သံကြားဌာနများသို့ပြောကြားရာတွင်-သူသည်ပထမဦးဆုံးသောထိုင်းအမျိုးသမီးဝန်ကြီးချုပ်၏အစိုးရအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းမှုကိုအပြုသဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့လိုပါကြောင်း၊နိုင်ငံ၏စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့်အမျိုးသားရင်ကြားစိရေးရို့ကိုအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်လိမ့်မည်ဟုမျှော်လင့်ပါကြောင်း၊ဒီမိုခရက်ထီပီပါတီအနိန်ဖြင့်မူအတိုက်အခံပါတီတရပ်အဖြစ်ရပ်တည်ဖို့အဆင်သင့်ဟိကြောင်းပြောဆိုလားပါသည်။အေဂျီကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည့်ယိန်လှသျှိန်နာဝါထံသည်၂၀၀၆ခုနှစ်အတွင်းစစ်ဖက်မှအာဏာဝင်သိမ်းစဉ်ပြည်ပသို့ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်လားရသည့်ဝန်ကြီးချုပ်ထွက်ဆိန်သျှိန်နာဝါထံ၏အထီးဆုံးညီမငယ်ဖြစ်သည်။သျှိန်နာဝါထံညီအစ်ကို၊မောင်နှမဗုဒ္ဓယောက်အနက်အထီးဆုံးလည်းဖြစ်ကာအမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ကိန်တက်ကီပြည်နယ်တက္ကသိုလ်မှစတုတ္ထတန်း(မဟာဝိဇ္ဇာ)ကိုရဟိထားသူလည်းဖြစ်သည်။၁၉၉၃ခုနှစ်၊ဒီမိုခရေစီစံနှစ်စတင်အခြေတည်ပြီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင်စစ်ဖက်မှအာဏာသိမ်းမှုခံကြိမ်ဖြစ်ပွားပြီးဖြစ်သော်လည်းထိုင်း၏ဒီမိုခရေစီနှင့်လူ့အခွင့်အရေးလိုလားသည့်ယဉ်ကျေးမှုမှရည်ရည်မွန်မွန်ရှင်သန်နိုင်တန်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ (ဘီဘီစီ၊ ဂျူလိုင် ၃)

ကွန်ပျူတာဆိုင်ရာ

အတိုကောက်ဝေါဟာရများ

- BPM**—Business Process Management
- BSA**—Business Software Alliance
- BTW**—by the way
- C2C**—consumer-to-consumer
- CA**—Certificate Authority
- CAD**—computer-aided design
- CAE**—computer-aided engineering
- CAI**—computer-aided instruction
- CAM**—computer-aided manufacturing
- CASE**—computer-aided software engineering
- CAT**—computerized adaptive testing
- CATV**—cable television
- CBT**—computer-based training
- CCD**—charge-coupled device
- CCE**—Certified Computer Examiner
- CCIE**—Cisco Certified Internetwork Expert
- CCNA**—Cisco Certified Network Associate
- CCNP**—Cisco Certified Network Professional
- ccTLD**—country code top-level domain
- CD**—compact disc

(Source: Discovering Computers 2008 / Shelly, Cashman, Vermaat)

ဂျူလိုင်လ ရက်စဉ်ကမ္ဘာ့သတင်းများ

- ၂၆- အာဖဂန်နိစ္စထန်နိုင်ငံဆိုင်ရာအမေရိကန်သံအမတ်သစ်မှအာဖဂန်များအနိန့်ဖြင့်မိမိနိုင်ငံအားမိမိရှိ တာဝန်ယူရေးအတွက်မြီလှမ်းသစ်များရှိသို့ ပိုမိုတက်လှမ်းလားကတ်ရန်တိုက်တွန်းပြောဆိုလိုက်သည်။
- ၂၆- တပါတီတည်းအုပ်ချုပ်သည့်ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏လွှတ်တော်မှလက်ဟိဝန်ကြီးချုပ်ငုယိန်တန်ဒေါင်အားနောက်သက်တမ်းတကြိမ်အတွက်ရွှီးချယ်လိုက်ကတ်သည်။စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းဖြစ်ပွားချိန်တွင်အင်အားအကောင်းဆုံးသောနိုင်ငံရေးသမားအဖြစ်အများမှအသိအမှတ်ပြုကတ်သည်ဟုဆိုသည်။
- ၂၇- အာသျှတိုက်၏လုံခြုံရေးတွင်ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးဒီမိုခရေစီနိုင်ငံဖြစ်သည့်အိန္ဒိယ၏အခန်းကဏ္ဍကိုမလွဲမသွေထည့်တွက်ကတ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့်သြစတြေးလျားကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးမှပြောဆိုလိုက်သည်။
- ၂၇- တရုတ်နိုင်ငံတွင်လူ့ဥပဒေဖောက်ဖျက်မှုအမြန်မီးရထားတိုင်းမှောက်မှသည်အချက်ပြုမီးမှားယွင်းမှုကြောင့်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့်ဆိုသည်။
- ၂၈- မိုးခေါင်ရီသျှားမှုကြောင့်အစားအစာပြတ်လပ်မှုဖြစ်ပွားနိုင်သည့်ဆိုမာလီယာနိုင်ငံသို့ ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာအထောက်အကူများစတင်ရောက်ဟိသည်။
- ၂၉- တူရကီနိုင်ငံ၏ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည်ရာထူးမှနှုတ်ထွက်လားသည်။
- ၂၉- မြောက်ကိုးရီးယား၏အနုမြူလက်နက်ထုတ်လုပ်ရန်ကြိုးပမ်းမှုကိုလုံးဝစွန့် လွှတ်လိုက်ရန်အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကဖိအားပေးတောင်းဆိုလိုက်သည်။
- ၃၀- ခယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဟောင်းအားနီးချာဇွန်နေဂါပြတိုက်အားသူ၏ဇာတိဖြစ်သည့်သြစတြေးလျားနိုင်ငံထာလ်(Thal)တွင်ဖွင့်လှစ်လိုက်သည်။
- ၃၀- တရုတ်ပြည်မှဆင်းယန်သည်သျှန်ဟိုင်းတွင်ပြုလုပ်နိုင်သည့်ကမ္ဘာ့ရီကူးပြိုင်ပွဲမီတာဝန်ဝင်တွင်ကမ္ဘာ့စံချိန်ကိုချိုးလိုက်သည်ဟုဆိုသည်။
- ၃၀- ဆီးရီးယားနိုင်ငံဟားမားမြို့တွင်ဆန္ဒပြသမား၁၀၀ကျော်ကိုစစ်တပ်မှပစ်ခတ်လိုက်ကြောင်းသတင်းများတွင်ဖော်ပြသည်။

“သုံးလူ့ဘောင်နှိုင်းတုလွတ်ဓမ္မသခင်ကျိန်းတော်ရှင်သည် သျှင်ပင်စေတီမြတ်ကို”

“ဆင်ရာဇာမှာအသာခူးနှုတ်နှာဖြင့်မှုတ်လို့”

“နှပ်ချီးချူလို့၊လူမဖြစ်ခင်အညစ်အကြေး အတန်တန်ကို၊ ခံကာမွေးလည်း ကျေးဇူးတရစ်”

“အာကာမှာဘုံနှင့်ပြုသဒ်ရက်ကန်းစင်မှာနှယ်နှင့်နတ်”

“သဖေါမဖြောင့်၊သီဟာခွင်မှာဝင်ကာနေကင်လို့၊ မောက်ထောင့်ဖီလာ”

“အရာရာကိုညာဏ်ဖြင့်နှိုင်းချိန်သုခမိန်”

“နှိုင်းခိုင်းယူဂန္ဓဗ္ဗ၊စိတ္တရကေလာကုသိနာဟု၊ပမာမယွင်းခွတည်း”

“နှစ်ဦးနှစ်ပါး၊သနားချစ်ခင်ကျွမ်းဝင်မေတ္တာ၊ပိတိဖြာလျက်”

“နှစ်ဦးအစ၊တန်းခူးလ၏ပြုသာရာသီ၊ပုဏ္ဏမိဝယ်”

နိန့်ထိုင်စရိတ်မြင့်သောကမ္ဘာ့မြို့ကြီးများ

အသစ်ပြုလုပ်လိုက်သောစစ်တမ်းများအရကမ္ဘာတွင်နိန့်ထိုင်စရိတ်အမြင့်ဆုံးမြို့တော်များထဲတွင်သြစတြေးလျနှင့်ဥရောပမြို့ကြီးများပိုမိုပါဝင်လာသည်ဟုဆိုသည်။သြစတြေးလျမှဆီဒနီ(Sydney)နှင့်မဲလဘုန်း(Melbourne)မြို့များသည်ကမ္ဘာ့နိန့်ထိုင်စရိတ်အမြင့်ဆုံးမြို့များစာရင်းတွင်နံပါတ်(၆)နှင့်(၇)တွင်လည်းကောင်း၊ဖါရ်သ်(Perth)နှင့်ဘရိစ်ဘိန်း(Brisbane)မြို့များသည်နံပါတ်(၁၃)နှင့်(၁၄)နေရာများတွင်လည်းကောင်းအသီးသီးစွဲကတ်သည်။ပြီးခဲ့သည့်(၁၀)နှစ်ကပြုလုပ်သည့်စစ်တမ်းအရဆီဒနီနှင့်မဲလဘုန်းမြို့များမှာကမ္ဘာ့ဈေးအကြီးဆုံးနိန့်ထိုင်စရိတ်စာရင်းနံပါတ်(၇၁)နှင့်(၈၀)များတွင်ဖော်ပြခြင်းခံခက်ရသည်။လက်ဟိကမ္ဘာ့နိန့်ထိုင်စရိတ်အမြင့်ဆုံးမြို့တော်မှာဂျပန်နိုင်ငံမှထိုကျို(Tokyo)မြို့ဖြစ်ပြီးဈေးအကြီးဆုံးစာရင်း၏ထိပ်ဆုံး(၁၀)မြို့ထဲတွင်ဥရောပမှအော်စလို(နော်ဝေ)၊ပါရီ(ပြင်သစ်)၊ဂျီနီဗာ(ဆွီဇာလန်)၊ဇူးရိချ်(ဆွီဇာလန်)နှင့်ဖရန် ဖေါထ်(ဂျာမဏီ)မြို့များအပါအဝင်ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့နိန့်ထိုင်စရိတ်ဈေးအတန်ဆုံးမြို့ကြီးဆယ်မြို့ထဲတွင်တောင်အာသျှမြို့ကြီးများအများအပြားပါဝင်ပြီးယင်းရှိ အထဲတွင်အိန္ဒိယမှနယူးဒေလီ(New Delhi)၊မုန့်ဘိုင်(Mumbai)မြို့များနှင့်ပါကီစတန်ဆိပ်ကမ်းမြို့ဖြစ်သည့် ကရာချီ(Karachi)သည်လည်းအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ (ဘန်ကောက်ပို့စံ / ဂျူလိုင် ၇)

အီစုတ်ပုံပြင်များ(မိတ်ဆက်)

နံကောင်ချေနန့်ကျွဲ

“စိတ်ရှည်သီးခံမှုထိခိုက်နစ်နာ ဇွဲလုံ့လမှာအခက်အခဲတော်၊ အတားအဆီးတိုကိုလီထဲသို့ ပျောက်ပျက်လားအောင်လုပ် နိုင်စွမ်းရေအဆောင်အယောင် လက်ဖွဲ့တမျိုးဟိပါရေ”

တရက်နီခါနံကောင်ချေတကောင်ရေမြက်စားနိန်ရေကျွဲတကောင်၏ဂြိုဟာလားလားပနာနားနိန်ပြီးကေကျွဲ ကို “အိုအဆို့ကျွဲအကျွန်အဆို့ကျွဲပြုထက်မှာနားနိန်စွာကကောင်းလလီးကျကျောက်ခံစားရပါလားအကျွန်နားနိန်လို့ တခုခုအိမ်သာခံစားရကေချက်ချင်းပြောပါနမ်း။ အကျွန်ချက်ချင်းပျံထွက်လားပါမေ။ အကျွန်အကိုကျွဲကိုဒုက္ခမပီးချင် ပါ” ဆိုပြီးကေပြောပါရေလှတ်။

ယေခါကျွဲက “အပိုင်းနံကောင်-မင်းနားနိန်နိန်ပျံလားလားငါ့အတွက်တခုလည်းမထူး၊ မင်းငါ့ဂြိုထက်မှာ ရောက်နိန်စွာကိုငါသိတောင်မသိ” ဆိုပြီးကေပြန်ပြောလိုက်ပါရေလှတ်။

တချို့အခြေအနေမှာအကျွန်ရို့ ရေအကျွန်ရို့ ကိုယ့်ကိုကိုယ်ထင်ထားသလောက်လက်တွဲမှာအရေးပါအရာ ရောက်မှုတခုလည်းမဟုတ်ဖြစ်နိုင်တတ်ပါရေလှတ်။

“လွတ်လပ်မှုကိုထိမ်းသိမ်းဖို့ အတွက်အကျွန်ရို့မျိုးဆက်ရေ အဖိုးအခဇာလောက်ထိပီးဆပ် လီရဖို့လဲသင်ပြောလို့မရပါ။ သို့သော်(လွတ်လပ်မှု၏တန်ဖိုး ကို)အကျိုးဟိဟိ၊အခိပွယ်ဟိ ဟိအသုံးပြုဆောင်ရွက်လိမ့်မေ လို့အကျွန်မျှော်လင့်ပါရေ”

ခဲဝါနန့်ဗျိုင်းဟောက်မ

တရက်နီခါခဲဝါတကောင်ညှစ်စားရေခါလိုင်ဖင်းမှာအရိုးမြက်ပနာအရိုးကိုပြန်ထုတ်လို့ မရပဲဖြစ်နိန်ပါရေ လှတ်။ ယေခါယင်းခဲဝါရေဗျိုင်းဟောက်မတကောင်ကိုအရိုးထုတ်ပီးဖို့အကူအညီတောင်းပါရေလှတ်အရိုးလိုင်ဖင်းထဲ ကထွက်လားပြီးစွာနန့်ထိုက်ထိုက်တန်တန် ကျေးဇူးပြုမေ’ လို့လည်းခဲဝါကပြောလိုက်ပါရေလှတ်။

ဗျိုင်းဟောက်မလည်းသူ့နသွီးအရှည်ကြီးနန့်ခဲဝါပါးဇပ်ထဲကိုဂေါင်းသွင်းသွင်းပနာအရိုးကိုခဲယယဉ်းကိုက် ထုတ်ယူလိုက်ပါရေလှတ်။

အရိုးထွက်လာပြီးရေခါဗျိုင်းဟောက်မက “ကိုင်းအကိုခဲဝါအရိုးထွက်လာပြီးကေအကျွန်ကိုထိုက်ထိုက်တန် တန်ကျေးဇူးပြုမေလို့ဆိုရေမလား၊ အော့အရိုးထွက်လားပြီးယာ၊ အကျွန်ကိုပီးဖိယေကေ” လို့ပြောပါရေလှတ်။ ယေခါ ခဲဝါက “ယေဘိငါယလောက်ထိကြီးမားရေဆုလဒ်ပီးပလိုက်စွာကိုနင်မသိလိုက်မလားယေ၊ ငါ့ပါးဇပ်ထဲမှာနင့်ဂေါင်းကို အကြာကြီးသွင်းသွင်းပနာတခုလည်းဘေးအန္တရာယ်မဟိပဲပြန်ထုတ်ခွင့်ပီးလိုက်စွာလောက်ကြီးကျယ်ရေဆုလဒ် ဇာ မှာဟိဖို့သိလဲယေ” ဆိုပြီးကေပြောလိုက်ပါရေလှတ်။

ကလိမ်ကကျစ်သမားတိဘားမှာ “ထိုက်တန်၊ စစ်မှန်ရေတန်ဖိုး” ဆိုစွာတခါလည်းဟိလီဖို့မဟုတ်ပါ။

“သင့်လုပ်ရပ်တိရေအခြားလူ တိ၏စိတ်ဝင်စားမှုနန့်စွမ်းအင် ကိုပီးနိုင်စွမ်းဟိရေလို့ဆိုကေ ဆက်လုပ်ပါပိုလေ့လာပါ။ ပိုကြီးစားလုပ်ဆောင်ပါ။ အခြားလူများများကို စွမ်းအင်ပိုပီးပါ။ သင်ရေဂေါင်းဆောင်ဗျာယ်”

အဖိုးတန်ရတနာနန့်ကြက်ဖ

တရက်နီခါကြက်ဖတကောင်ရေအစာယက်စားနိန်ယက်ပင်းမာပြီးကေပြောင်ပြောင်ညှိနိန်ရေအတုံးတ တုံးကိုယက်မိပါရေလှတ်။ ယင်းချင့်ရေအဖိုးတန်ရတနာတုံးကြီးဖြစ်နိန်ပါရေလှတ်။

ယေခါကြက်ဖက “အိန်း၊ ဒေရတနာရေငါ့အိမ်သျှင်အတွက်ဆိုကေကကောင်းတန်ဖိုးဟိဖို့စွာမလား၊ ငါ့အ တွက်ကားဒေချင့်ရေစားလို့လည်းမရပြောင်းစိချေတစ်လောက်အလုပ်မဖြစ်” ဆိုဆိုပနာရတနာတုံးကိုမြီနန့်ကျောက် ဗျာယ်လှည့်ထွက်လားပါရေလှတ်။

တချို့အခြေအနေတိမှာတယောက်အတွက်အသုံးကျလွန်းရေအရာတခုစွာရေအခြားတယောက်အတွက် တခုလည်းအသုံးမဝင်ရေအရာတိဖြစ်နိုင်တတ်ပါရေလှတ်။

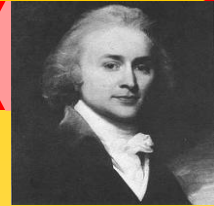
“အလုပ်လုပ်ဖို့စွာရေ အကျွန်ရို့တာဝန်ပါ။ အကျိုးရလဒ်ကို ဖုရား သခင်ဆုံးဖြတ်ပီးပါလိမ့်မေ”

“မကောင်းဆိုးဝါးတိကိုဖျက်ဆီး ပစ်ဖို့အတွက်အမေရိကားရေ နိုင်ငံပြင်ပသို့ခရီးနှင်နိန်စွာ မဟုတ်ပါ”

(ရှင်ကွန်စီအဒမ်)

John Quincy Adams

ဂျွန်ကွိုန့်စီအဒမ်

(မြောက်မြောက်အမေရိကန်သမ္မတ)

မွေးနေ့။ ။ ဂျူလိုင် ၁၁၊ ၁၇၆၇။

ဘဝသက်တမ်း။ ။ ၁၇၆၇ - ၁၈၄၈။

မွေးရပ်။ ။ ဘရိန်းထရီး (လက်ဟိုက်ကွိုန့်စီ)၊ မက်ဆာချူးဆက်စ်ပြည်နယ်။

အမိ။ ။ Abigail Smith Adams

အဖ။ ။ John Adams (ဒုတိယမြောက်အမေရိကန်သမ္မတ)

မယား။ ။ Louisa Catherine Johnson Adams

သားသမီးများ။ ။ ဂျော့ချ်ဂျွန်၊ ချားလ်စ်၊ လူးဗီစ်။

ကောလိပ်/တက္ကသိုလ်။ ။ ဟားဗတ် (Harvard)၊ လိုင်းဒန် (Leiden)

အသက်မွေးအလုပ်အကိုင်။ ။ ဗြိတိန်။

နိုင်ငံရေးလုပ်သက်။ ။ မက်ဆာချူးဆက်စ်လွှတ်တော်အမတ်၊ အထက်လွှတ်တော်အမတ်၊ ဂရိတ်ဗြိတိန်၊ နယ်သာလန်၊ ပေါ်တူဂယ်၊ ပရင်သျားနှင့်ရာသျားနိုင်ငံများဆိုင်ရာဝန်ကြီး၊ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး၊ သမ္မတအောက်လွှတ်တော်အမတ်။

ပါတီ။ ။ ဖယ်ဒရယ်လစ်၊ ဒီမိုကရက်ထစ်-ရီဖလီဇက်နစ် (Federalist / Democratic-Republican)

ဒေသခံပြည်နယ်။ ။ မက်ဆာချူးဆက်စ်။

သမ္မတရုံးကော်မတီဝင်၊ သက်တမ်းတလျှောက်အတိုက်အခံများ။ ။ Henry Clay/ Andrew Jackson/ William H. Crawford?

သမ္မတသက်တမ်း။ ။ Mar 4, 1825 မှ Mar 3, 1829 ဝိ။

ခုတိယသမ္မတ။ ။ ဂျွန်ကွိုလုန်း (John C. Calhoun)။

တောင်အမေရိကတိုက်ဖလား(၂၀၁၁)၏
ချန်ပီယံ ယူဂူဝေ (ဥရူဂွေး)အသင်း
အားလည်းကောင်း

ကမ္ဘာ့ဖလားအမျိုးသမီး(၂၀၁၁)၏
ချန်ပီယံ ဂျပန်အသင်း
အားလည်းကောင်း

နိုင်ငံတကာရေးရာရရှိကြောင်းစဉ်မလျှော့လွှဲစွာဂုဏ်ပြုအပ်ပါသည်။

‘နိုင်ငံတကာရေးရာရရှိကြောင်းစဉ်’ ဝယ်ယူအားပီးသူများ၊ ကူညီဖြန့်ချိပေးသူများနှင့် ရရှိကြောင်းအမျိုးကောင်းသား၊ အမျိုးကောင်းသမီးအပေါင်းအား အထူးကျေးဇူးတင်ဟိကြောင်းမှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

Sources: (အစာစောင်ပါသတင်းနှင့်အချက်အလက်များကို အောက်ဖော်ပြပါသတင်းဌာနများနှင့် စာအုပ်စာတမ်းများမှ စုဆောင်းရယူပါသည်။)

ရခိုင်ဝေါဟာရအဘိဓာန်ကျမ်း (အသျှင်ဝါသဝ)

ရခိုင်ရှေးဟောင်းမြို့တော်များ (ထွန်းရွှေခိုင်—စစ်တွေကောလိပ်)

Time Magazine

Oxford Essential Biographical Dictionary

The New York Times Almanac (2007)

The New Book of Knowledge (2005)

Student Discovery Encyclopedia (2003)

Countries of the World and Their Leaders

Yearbook (2004)

Chronicle of the 20th Century

The Complete Book of U.S. Presidents

<http://www.bangkokpost.com/news/>

<http://www.bbc.co.uk/news/>

<http://www.cnn.com/>

<http://www.news24.com/>

<http://www.topix.com/world/south-america>

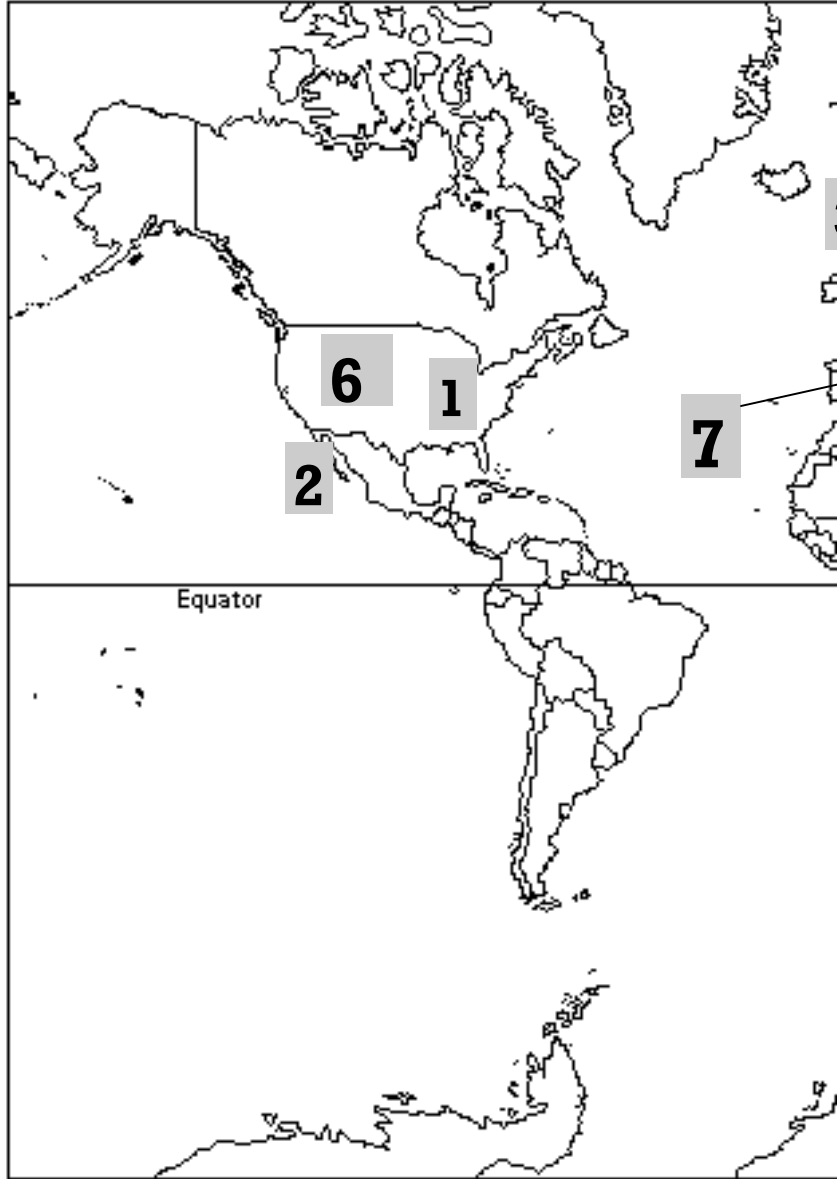
<http://www.smh.com.au/>

မြို့ပုံကြည့်ယက်ပင်းသတင်းဖတ်

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ မိသျှိဂန်ပြည်နယ်တွင် ဂျူလိုင်လ ၂ ရက်နေ့က နှစ်ပတ်လည်တမင်းနီ (mud day) အထိမ်းအမှတ်ကို ကျင်းပကာ တရားတင်တမင်းနီ ၂၀၀ (နှစ်ရာ) ခန့်နှင့် ရီဂါလ် ပေါင်း ၂၀၀၀၀ (နှစ်သောင်း) ကျော်ရှိ ကိုရောဖျော်သုံးစွဲလားကတ် သည် ဟုဆိုသည်။ (စီအန်အန်/ဂျူလိုင် ၁၃)

မက္ကဆီကိုနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း (အမေရိကန်တောင်ပိုင်းနယ်စပ်) ဘာ ဂျာခယ်လီဖိုးနီးယားနယ်တွင် မြီကော့ ၃၀၀ ခန့် ဟိသည့်ဆီးခြောက် ခင်းတခုကို အာဏာပိုင်များမှဖမ်းဆီးရမိသည်။ ယင်းဆီးခြောက် ခင်းသည် ကာလပေါက်စူးအရ အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၁၆၀ ခန့် တန်ဖိုးဟိကြောင်းနှင့် ဖမ်းမိချိန်တွင် လုပ်သားပေါင်း ၆၀ ခန့် အလုပ်လုပ်လျက် ဟိသည်ဟုဆိုသည်။ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံသည် ယင်း ဇာမူးယစ်ဆီးဝါးတိုက်ဖျက်မှုစစ်ဆင်ရေးကို ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှစတင်၍ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ (ဘီဘီစီ/ဂျူလိုင် ၁၅)

သက္ကရာဇ် ၁၈၀၀ ကျော် အစောပိုင်း နှစ်များအတွင်း က ရှီးသားခသည် ဗြိတိန်စာရိုးဆရာမ ဂျိန်းအော်စတန် (Jane Austen) ၏ စာမူကြမ်းတခုကို လီလံတင်ရောင်းချရာတွင် ဗြိတိန်မှ ဝယ်ယူသူများ က အဆိုပါစာရိုးဆရာမ၏ လက်ရှိစာမူကြမ်းတခုကို အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၆ သန်း (တသန်းခြောက်သိန်း) ကျော်ပီးဝယ်လားသည်ဟုဆိုသည်။ Jane Austen သည် Pride and Prejudice, Emma and Sense and Sensibility စာအုပ်များကို ရှီးသားခသည်ဖြစ်သည်။ (ဘီဘီစီ/ဂျူလိုင် ၁၅)

မြန်မာ့ဒီမိုခရေစီဂေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် ဂျူလိုင်လ ၉ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်ခသည့် အာဇာနည်နီ အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်ပြီး သူမ၏ဖခင်၊ မြန်မာ့တပ်မတော်တည်ထောင်သူနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်ရေးဂေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အတူတူသို့ လားရောက်၍ ဂါရဝပြုကြောင်း သတင်းများတွင် ဖော်ပြသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အနိန်ဖြင့် သူမ၏ဖခင်အား အာဇာနည်ကုန်းမြို့တွင် အေဂုကဲသို့ လားရောက် ဂါရဝပြုခွင့်ရဟိခြင်းမှာ ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှစ၍ ဖြစ်အတွင်း ပထမဦးဆုံးအကြိမ်ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ (ဘန်ကောက်ပို့စစ်/ဂျူလိုင် ၁၉)

သတင်းဖတ်ပနာမြို့ပုံကြည့်

ဘော့စနီးယားနိုင်ငံ၊ဆာရာယေ့ဘိုမြို့တော်၏မာသျှယ်တီးတိုးလမ်းတွင်ပထမဦးဆုံးသောအမေရိကန်အစားအစာမက္ကဒေါ်နယ် (McDonald)ဆိုင်ကိုဖွင့်လှစ်လိုက်သည်။မက္ကဒေါ်နယ်အစားအစာဆိုင်အားဖွင့်လှစ်နိုင်ရန်အတွက်ဘော့စနီးယားအာဏာပိုင်များနှင့်ကုမ္ပဏီရုံးအကြားပြောဆိုဆွေးနွေးမှုကို၄နှစ်ကြာခန့်ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ဆိုင်စတင်ဖွင့်လှစ်ချိန်၌ကမ္ဘာ့နာမည်ကြီးမက္ကဒေါ်နယ်ဟန်ဘာဂါစားသောက်ရန်အတွက်များစွာသောဘော့စနီးယန်းများတန်းစီစောင့်ဆိုင်းနိုင်ကတိပြီးမက္ကဒေါ်နယ်သည်အနောက်တိုင်း၏ပြယုဂ်တခုဖြစ်ရာကြီးနိစ်နစ်အောက်တွင်တင်းကျပ်ကျဉ်းမြောင်းစွာနိစ်နစ်လာကတ်ရသည့်ဘော့စနီးယန်းများအတွက်အထူးအဆန်းနှင့်အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်သည့်အမှတ်အသားတခုဖြစ်ကြောင်းသုံးသပ်သူများကဆိုသည်။ (ဘန်ကောက်ပို့စ်/ဂျူလိုင်၃၁)

ရူပိုလိုင်လလယ်ပိုင်းကတောင်ကိုးရီးယားနိုင်ငံတွင်အမျိုးသမီးငယ်ဒါဇိန်ပေါင်းများစွာရှိသည်မလုံတလုံအဝတ်အစားများဝတ်ဆင်ကာချီတက်ဆန္ဒပြခဲ့ကတိသည်။အမျိုးသမီးများ၏မလုံတလုံအဝတ်အစားများနှင့်ချီတက်ဆန္ဒပြမှုများကိုSlutWalkဟုခေါ်ဝေါ်ကတိပါသည်။ခယ်နေဒါနိုင်ငံမှပုလိပ်အရာဟိတဦးကမုဒိန်းမှုကဲ့သို့သောပြစ်မှုများ

ဖြစ်ပွားခြင်းလျော့နည်းရန်မှာအမျိုးသမီးများအနိန်ဖြင့်မလုံတလုံဝတ်စားလားလာမှုများကိုဆင်ခြင်ကတ်ရန်လိုအပ်ကြောင်းပြောဆိုအပြီးတွင်အမျိုးသမီးထုရှိကမလုံတလုံဝတ်ဆင်မှုသည်သူရို့၏လွတ်လပ်မှုနှင့်ရိုးချယ်မှုဖြစ်ကြောင်း၊ပုရိသများအားဆွဲဆောင်မှုတရပ်မဟုတ်ကြောင်း”ချေပပြောဆိုကာကမ္ဘာအနှံ့မြို့ကြီးများတွင်အမျိုးသမီးထုရှိချီတက်ဆန္ဒပြကတ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟုဆိုပါသည်။ (ဘန်ကောက်ပို့စ်/ဂျူလိုင်၁၇)

ဂျာမန်ဘောလုံးတိုက်စစ်မှူးနှင့်အမျိုးသားဘောလုံးအသင်းနည်းပြဟောင်းဖြစ်သူဂျာဂိန်ကလိန်းစမန်းသည်အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအမျိုးသားဘောလုံးအသင်း၏၃၅ယောက်မြောက်နည်းပြအဖြစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်လားမည်ဟုဆိုသည်။ဂျာဂိန်ကလိန်းစမန်းသည်ဂျာမန်တိုက်စစ်မှူးအဖြစ်ကဇာပိစဉ်ကာလအတွင်းဂျာမန်အသင်းသည်၁၉၉၀ခုနှစ်တွင်ကမ္ဘာ့ဖလားကိုလည်းကောင်း၊၁၉၉၆ခုနှစ်တွင်ဥရောပဖလားကိုလည်းကောင်းအနိုင်ရခဲ့ပြီး၂၀၀၆ခုနှစ်တွင်အသင်းနည်းပြအဖြစ်ဆောင်ရွက်စဉ်ကမ္ဘာ့ဖလား၏တတိယနိစ်ရာကိုလည်းကောင်းအသီးသီးရဟိအောင်စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။အမေရိကန်အမျိုးသမီးနှင့်လက်ထပ်ထားသည့်ဂျာဂိန်ကလိန်းစမန်း၏ကြီးကြပ်မှုအောက်တွင်အမေရိကန်အမျိုးသားဘောလုံးအသင်း၏အခြေအနေကိုစိတ်ဝင်တစားစောင့်ကြည့်လားကတ်ရဖို့ဖြစ်ကြောင်းပါ။ (ဘီဘီစီချီကာဂိုထရီဗျူနီး/ဂျူလိုင်၃၀)

ဂျူလိုင်ဇရက်နီကတောင်ဆူဒန်၏မြို့တော်ဂျူးဘား(Juba)မှာ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ဘန်ကီမုန်းအပါအဝင်ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံအသီးသီးကဂေါင်းဆောင်များစွာရေကမ္ဘာ့အသစ်စက်စက်နိုင်ငံသစ် မွီးနီပွဲသို့တက်ရောက်ခက်ပင်ပါ။ ယင်းမွီးနီပွဲကိုကျင်းပနိုင်ဖို့အတွက် တောင်ပိုင်းဆူဒန်သားတိုင်းနီးပီးဆပ်လိုက်ရရအရင်းအနှီးတိက စိကေ၊ တဗွေချေတော့ကေမဟုတ်ပါ။ အာဖရိကတိုက်၏သက်တမ်းအကြာဆုံး (နှစ်ပေါင်း ၂၀ခန့်) ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပွားပြီးနောက်ပိုင်း ၂၀၀၅ခုနှစ်မှာချုပ်ဆိုခ ကတ်တေငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ်အရ (ဆူဒန်၏ ၂၆ပြည်နယ်အနက်) တောင်ပိုင်းပြည်နယ်ဝဓုရေသီးခြားလွတ်လပ်သောနိုင်ငံအဖြစ်ထူထောင် လိုက်ကတ်စွာဖြစ်ပါရမည်။ အာရပ်မူဆလင်တီအင်အားနန့်ထိမ်းချုပ်ထားရေ ဆူဒန်မြောက်ပိုင်းနန့် (မိရိုးဖလာယုံကြည်မှုတချို့၊ ခရိယံဘာသာဝင်တချို့ ဖြစ်ကတ်သည့်) ဆူဒန်တောင်ပိုင်းရို့ကြားကဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာတိုက် ခိုက်လာကတ်တေပြည်တွင်းစစ်အတွင်းမှာပြည်သားပြည်သူ ၂ သန်းကျော် သီဆုံးလားခကတ်ဗျာယ်ဖြစ်ပါရမည်။ စစ်ပွဲကာလအတွင်းတောင်ပိုင်းကအ ခြားပြည်သူ ၂ သန်းကျော်ကိုလည်းမြောက်ပိုင်းပြည်နယ်တီထဲကိုအတင်း အဓမ္မရွှိပြောင်းနိန်ထိုင်စီခပါရမည်။

ရို့၏သူရဲကောင်းတီရေကိုယ့်ကိုကိုယ်အသားလွတ်အထင်ကြီးပနာပီးဆပ် လားခကတ်စွာမဟုတ်ပါ။ အေန်အချိန်ကိုအကျွန်ရို့ ရေနှစ်ပေါင်း၅၆နှစ်ကြာ အောင်စောင့်ခကတ်ရပါရေ။ အေန်အရက်ရေအကျွန်ရို့၏ဦးနှောက်နန့် နှလုံးသားမှာထာဝရကမ္ဘာ့ မှတ်တမ်းတင်ထားကတ်ရဖို့နိရက်ဖြစ်ပါရေ” လို့ပြောကြားလားပါရေ။

တောင်ဆူဒန်၏ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေသစ်ကို အများပြည်သူသို့ ကိုင်မြှင့်ပြသ နိန်သည့်သမ္မတ ကားရ်

တောင်ဆူဒန်၏ နိုင်ငံသစ် တည် ထောင်သည့်အ ခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်လာ ကတ်သည့်အ ပြည်ပြည်ဆိုင် ရာဂေါင်းဆောင် များ (တဖက်ပုံ)

ဂျူလိုင်ဇရက်စနီကပြုလုပ်ခရေလွတ်လပ်ရေးနီအခမ်းအနားကို ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ်ချုပ်ဆိုအပြီးလအနည်းချေအကြာမှာဆုံးပါးလားခရေ တောင်ဆူဒန်၏နောက်ပိုင်းလွတ်လပ်ရေးဂေါင်းဆောင်ဂျွန်ဂရန်း(John Garang)၏ဂူစိမ္မာန်ကိုဂုဏ်ပြုယက်ပင်းကျင်းပကတ်စွာပါ။ ယင်းနီမိုးထေတောင် ဆူဒန်၏အမျိုးသားသီခြင်းကိုထရန်းပက်တီးပိုင်းကတီးမှုတ်လိုက်ချိန်မှာ ဆူ ဒန်အလံကိုချလိုက်ပြီးကေတချိန်တည်းမှာပင်တောင်ဆူဒန်၏အလံတော် ကိုတဆတ်ဆတ်နန့်လွှင့်တင်ယူလိုက်ပါရေ။ ယင်းအခိုက်အတန့်ကာလတီ ကိုကျော်လွန်အပြီးမှာယင်းနီမိုးထမှပင်ပူပူနွီးနွီးကျမ်းသစွာကျိန်ဆိုထား ရေတောင်ဆူဒန်နိုင်ငံသစ်၏သမ္မတအသစ်စက်စက်ဆာလ်ဗာကားရ်(Salva Kiir) အနိန်နန့်ချထားရေဆူဒန်အလံကိုဆူဒန် (မြောက်ပိုင်း) နိုင်ငံသို့ပြန် လည်လွှဲပြောင်းမပီးပဲသူရို့တီရေနှစ်ပေါင်းများစွာအတူတကွနိန်ထိုင်လာ ရေအထိမ်းအမှတ်အဖြစ်။ တောင်ဆူဒန်၏သမိုင်းဝင်အမှတ်တရပစ္စည်းအ ဖြစ်နန့်သိမ်းဆည်းလားဖို့လို့ဆုံးဖြတ်ကြောင်းအခမ်းအနားမှူးကကြော် ငြာပြောဆိုလိုက်ပါရေ။ ဆက်လက်ပြီးကေသမ္မတကားရ်က “အကျွန်

သမိုင်းကြောင်းအရဆူဒန်ဆိုစွာရေယင်းဒေသမှာဟီရေပဒေသ ရာဇ်နိုင်ငံအစုအစုချေတိုကိုပေါင်းစပ်စည်းရုံးလိုက်တေနယ်မြေကြီးတခုပါ။ သက္ကရာဇ် ၂၀ ကျော်မှာအီဂျီကယင်းဒေသတလွှားကိုသိမ်းပိုက်ခပြီးကေ ဆူဒန်နိုင်ငံနယ်နိမိတ်ကြီးကိုအီဂျီကစတင်အတည်ပြုစွာဖြစ်ပါရေ။ ယင်း နောက်သက္ကရာဇ် ၈၀၀ ကျော်နှောင်းပိုင်းကာလမှာဆူဒန်သို့ အင်္ဂလိပ်တပ် ဖွဲ့တီဝင်ရောက်လာကတ်ပြီးကေအင်္ဂလိပ်-အီဂျီပူးတွဲအုပ်ချုပ်မှုအောက်မှာ ဟီနီနီခစွာပါ။ ယင်းကာလခါကပင်တောင်ပိုင်းနန့်မြောက်ပိုင်းဆူဒန်ဒေသခံ တီကြားမှာမတူကွဲပြားမှုတီ၊ သီးခြားသဖေဆန်မှုတီအများကြီးဟီနီနီခစွာ ဖြစ်ပါရေ။ ယင်းပိုင်နန့်ယူနီကတ်ကိန်းဒမ်းနန့်အီဂျီရို့၏ (၁၉၅၃) ပူးတွဲသ ဖေတူညီမှုစာချုပ်အရ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နီမှာဆူဒန်နိုင်ငံလွတ်လပ် ရေးရပါရေ။ လွတ်လပ်ရေးအကြိုကာလမှာဆူဒန်တောင်နန့်မြောက်ကြား မှာဖယ်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအဖြစ်နန့်မျှမျှတတပူးပေါင်းနိန်ထိုင်လားကတ် ဖို့ဆိုရေသဖေတူညီချက်ဟီခကတ်ကေလည်းလွတ်လပ်ရေးရပြီးရေနောက် ပိုင်းမှာဆူဒန်မြောက်ပိုင်းကဂေါင်းဆောင်တီရေလက်နက်အင်အား၊ လူအင် အားတီကိုသုံးဗျာယ်ဆူဒန်တောင်ပိုင်းသားတီကိုအစွလမ်နန့်အာရပ်ဩ ဇာခံဒေသတခုဖြစ်လာအောင်အတင်းအဓမ္မပုံသွင်းခြင်းကိုခံလိုက်ကတ်ရ ပါရေ။ ယင်းပိုင်နန့်ပင်ဆူဒန်တောင်နန့်မြောက်ကြားမှာ၁၉၅၅ ခုနှစ်လောက် ကပင်စပြီးကေတိုက်ပနာပါလတ်ကတ်စွာရေ၁၉၇၂ ခုနှစ် (၁၇နှစ်ကြာတိုက်ပ လိုက်ကတ်အပြီး) မှာတောင်ပိုင်းဆူဒန်ကိုကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ အဖြစ်ပီးအပ်ဖို့ဆိုရေသဖေတူညီချက်နန့်အဒိစ်အဘာဘာ (Addis Ababa) ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ်တခုကိုစတင်ချုပ်ဆိုနိုင်ခကတ်ပါရေ။

စာမျက်နှာ ၁၂ (မျက်နှာဖုံးဆောင်းပါး) မှ

သို့သော်၁၉၈၃ခုနှစ်မှာမြောက်ပိုင်းဂေါင်းဆောင်တိကတောင်ပိုင်း အပေါ်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုမှုကိုရပ်တန့်ပ လိုက်စွာဆူဒန်ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်(Sudan People's Liberation Army - SPLA) ကဦးဆောင်ပနာလွတ်မြောက်မှုတိုက်ပွဲကိုဆက် လက်ဆင်နွှဲခကတ်ပါရေ။ယင်းပိုင်နန့် လူပေါင်း ၂သန်းလောက်သိကတ်ကြိ ကတ်အိုးပျောက်အိမ်ပျောက်ဖြစ်ကတ်အပြီးအေနှစ် ၂၀၁၁ မှာအချုပ် အ ချာအာဏာပိုင်ရေလုံးဝလွတ်လပ်တေနိုင်ငံတနိုင်ငံဖြစ်ပါလတ်စွာပါ။

၁၉၅၆ခုနှစ်ဂျန်နဝါရီ၁ရက်နိမှာသဖေတူညီခကတ်တေနယ်နိမိတ် မျဉ်းတလျှောက်ကိုအခြံတည်ဗျာယ်အေဂုနိုင်ငံသစ်ကိုအတည်ပြုဖြစ်တည်စီ ခစွာပါ။ရီနံသိုက်ကြွယ်ဝရေနယ်စပ်ကနိနိရာကိုတောင်နန့် မြောက်နစ်ဖက် လုံးကလိုချင်ဗျာယ်တိုက်ခိုက်ယူကတ်မှု၊တောင်ပိုင်းထဲမှာမျိုးနွယ်စုတိတခု နန့် တခုကြားမှာယဉ်ပြိုင်မှုတိတိနိနိကတ်ပါရေ။ပထဝီအနိနိအထားအရ မြောက်ပိုင်းဆူဒန်၏နယ်မြေအများစုရေကန္တာရဆန်ပြီးကေတောင်ပိုင်းမြို့အ များစုကတော့ကေသစ်တောတိမြက်ခင်းပြင်တိနန့်ပုံးလွမ်းနိနိပါရေ။

တောင်ဆူဒန် နိုင်ငံ၏ဖဲသာ အသစ် (ဆူဒန်) ၁ ပေါင် တန်ဖို့စက္ကူ (တဖက်ပုံ)

တချိန်တည်းမှာပင်တောင်ဆူဒန်နိုင်ငံသစ်အနိနိနန့် ရင်ဆိုင်လား ရဖို့စိန်ခေါ်မှုတိကလည်းအဆင်သင့်စောင့်ကြိုနိနိပါယင့်။ယင်းအထဲက အဓိကစိန်ခေါ်မှုတိကိုအောက်မှာကြည့်ပါ။

- ◆ ကမ္ဘာ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအနည်းဆုံးနိုင်ငံများထဲတွင်တခုအပါအဝင်ဖြစ် ခြင်း
- ◆ မွီးပြီးစအစိတ်ကေရေများသီဆုံးမှုမြင့်မားခြင်း
- ◆ ၁၃ နှစ်နှင့်အောက်လူငယ်အများစုကျောင်းမနိနိဖူးခြင်း
- ◆ အမျိုးသမီးထု၏ ၈၄ ရာခိုင်နှုန်းမှာစာရီး၊စာဖတ်မတတ်မြောက်ခြင်း။
- ◆ မြောက်ပိုင်းဆူဒန်နှင့်နယ်စပ်မှရီနံသိုက်ကြွယ်ဝသည့်ဒေသများအပါ အဝင်နိုင်ငံသားကိစ္စအငြင်းပွားမှုများကြီးမြို့မျှဝိပီးဆပ်ရေးကိစ္စရပ်များ ကိုသျှင်းလင်းရန်တိနိနိခြင်း။
- ◆ လက်နက်အသင့်ကိုင်ဆောင်ထားတိသည့်သူပုန်အုပ်စုအနည်းဆုံး(၇) စုခန့်တည်တိနိနိခြင်း။

တောင် ဆူဒန် နိုင်ငံသစ် ၏ မြို့ပုံ (တဖက်ပုံ)

အာဖရိကနိုင်ငံသစ်တောင်ဆူဒန်၏ဖြစ်တည်မှုအချက်အလက်တိ ကိုသုံးသပ်ကြည့်ဖို့ဆိုကေအောက်ပါအတိုင်းတို့ကတ်ရဖို့ဖြစ်ပါရေ။

- တရားဝင်အမည်။** ။ တောင်ဆူဒန်သမ္မတနိုင်ငံ။
- အကျယ်အဝန်း။** ။ ၂၃၉၂၈၅ စတုရန်းမိုင်(၆၁၉၇၄၅စတုရန်းမီလိုမီတာ)။
- လူဦးရေ။** ။ ၇သန်းခွဲနှင့်၁၀သန်းကြား။
- အဓိကဘာသာစကား။** ။ အင်္ဂလိပ်၊ အာရေဗျ(ဘာသာနှစ်မျိုးလုံးကိုတရားဝင် ရုံးသုံးအဖြစ်သတ်မှတ်ထားပါသည်)၊ ဂျူးဘားအာရေဗျ နှင့် ဒိန်းကား။
- ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ။** ။ မိရိုးဖလာကိုးကွယ်ယုံကြည်မှု(လူများစု) နှင့် ခရိယံ (လူနည်းစု)။
- အဓိကပြည်ပပို့ကုန်။** ။ ရီနံ။
- ဦးကြီးယူနိ။** ။ (ဆူဒန်) ပေါင်။

ကြောက်ရွံ့မှုကြောင့်လည်းကောင်း၊မိမိသဖေဆန္ဒအ လျှောက်လည်းကောင်း၊သက်ဆိုင်ရာအိမ်နားပါးချင်းနိုင်ငံ အစိုးရများမှပြန်ပို့မှုကြောင့်လည်းကောင်း ရီကြောင်း၊ကုန်းကြောင်း နည်းလမ်းအသွယ်သွယ်ဖြင့် အရပ်မျက်နှာပေါင်းစုံမှ မိမိရို့၏နိုင်ငံသစ်သို့ အသီးသီးဝင်ရောက်လာကတ်သည့် တောင်ဆူဒန်နိုင်ငံသားများ (အထက်ပုံ)

နိုင်ငံသစ်တောင်ဆူဒန်နယ်မြို့ထဲမှာရီနံ့သိုက်တိဟိနိနီမှုကြောင့် အစိုးရဝင်ငွေအထိုက်အလျောက်ဟိနိနီဖို့ဖြစ်သည့်တိုင်အကြောင်းအမျိုးမျိုး ကြောင့်ပဋိပက္ခကာလတိုကိုလည်းအတိုင်းအတာတခုထိဖြတ်သန်းကတ်ရ ဖို့ဖြစ်ကြောင်းအကဲခတ်သမားတချို့ကဆိုပါရေ။ယင်းချင့်ကတော့ကေထုံးစံ အတိုင်းပါ။မိဖအိမ်ကခွဲထွက်လာရသေးသမီးမိသားစုတိုမှာတောင်လိုအပ် ချက်တိအသားမကျမှုကာလတိုကိုအတိုင်းအတာတခုထိဖြတ်သန်းကတ်ရ စွာမဟုတ်ပါလား။သမိုင်းတလျှောက်တိုက်ပွဲဝင်လာကတ်တေအိမ်နားပါး ချင်းနန့်အပါးချေနိနီထိုင်နိနီရရေကုန်းတွင်းပိတ်နိုင်ငံတခုမှာဆိုကေဇာပြော ဖို့လိုပါဖို့လဲ။

တောင်ဆူဒန်နိုင်ငံသစ်အစိုးရ၏အိန်တာနက်စာမျက်နှာကိုတက် ရောက်လေ့လာကြည့်စွာမှာယင်းအစိုးရသစ်အဖွဲ့ကိုဝန်ကြီးဌာန ၃၁ ခုနန့် ဖွဲ့စည်းထားစွာကိုတုံ့ပါရေ။

ဘဇောင်ပင်ဆိုစီ။သုံးခုမြောက်ထောင်စုနှစ်၏အစ၊ ၂၁ ရာစု နှစ်၏ဒုတိယမြောက်ဆယ်စုနှစ်အစဦးနှစ်ထဲမှာဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုတိအင်အား သုံးကြီးစိုးမှုတိအောက်ကလွတ်မြောက်လာရေကမ္ဘာ့နိုင်ငံသစ်တခုကိုအ ကျွန်ရို့အားလုံးကငြိမ်းချမ်းစွာ၊ချစ်ခင်စွာ၊အပြန်အလှန်လေးစားစွာကြိုဆို နှုတ်ဆက်ဗျာယ်အနာဂါတ်မှာဖက်ပေါင်းစုံကအတိုင်းအတာတခုထိတိုး တက်တေနိုင်ငံအဖြစ်နန့်ကမ္ဘာ့ရွာ၏အစိတ်အပိုင်းတခုအဖြစ်ဂုဏ်သိက္ခာ ဟိဟိပါဝင်လာနိုင်ပါစီကြောင်းဆုတောင်းဆန္ဒပြုလားကတ်ရဖို့ဖြစ်ကြောင်း ပါ။ ။

အားလုံးကျကျန်းမမာ၊ချချမ်းသသာဟိကတ်ပါစီ။
မောင်သာပေါ် (ရမ်းဗြဲ)

ကျမ်းကိုး

(အချက်အလက်များနှင့်ခါတ်ပုံများကိုအောက်ဖော်ပြပါစာအုပ်စာတမ်းများ နှင့်အိန်တာနက်စာမျက်နှာများမှထုတ်ယူရဟိပါသည်)

- Countries of the World and Their Leaders Yearbook 2004 (Elicott, Karen)
- The New York Times Almanac 2011 (Wright, John W.)
- <http://www.goss.org/>
- www.bbc.co.uk
- www.cnn.com
- www.google.com
- <http://www.guardian.co.uk/>
- <http://www.unhcr.org/>
- <http://en.wikipedia.org/>

“ငါသည် အရီရာကျန်ကေလည်း ကျန်ပါစီ။
အကြောရာကျန်ကေလည်း ကျန်ပါစီ။
အရိုးရာကျန်ကေလည်း ကျန်ပါစီ။
အသွီးအသားတိခမ်းခြောက်ကေလည်း ခမ်းခြောက်ပါစီ။
လေးပါးသော ဇွဲ၊လုံ့လ၊ဝီရိယမျိုးနန့်အမှန်တရားကိုငါကြာမေ”
(ဗုဒ္ဓဂေါတမ)

“ပတ်ချ်ဟီးရေ(တောင်)ကိုရီးယားကိုဒေါက်တိုင်သုံးချောင်းထက်မှာအခြံခံ ပြီးကေတည်ဆောက်ခစွာဖြစ်တေတချောင်းက ‘ကုမ္မဏီအပေါင်းအစုကြီး တိအင်အား’၊နောက်တချောင်းက ‘တက်ခန့်ခရက်’ (အသိပညာသျှင်၊အ တတ်ပညာသျှင်၊နည်းပညာသျှင်တိ)အင်အား၊တတိယတချောင်းက ‘ ပညာတတ်ပြီးကေခွန်အားကောင်းရေလုပ်သားအင်အားစု’ ရှိပင်ဖြစ်တေ”

ကိုရီးယားပါမောက္ခတဦး

“လူတိဘားကငါဇာတခု ‘ရ’ နိုင်ဖို့လဲမသိလို့တွေးရေလူ(လုပ်ငန်းရှင်)ထက် လူတိကိုငါဇာတခု ‘ကူ’ နိုင်ဖို့လဲ၊ ‘ပီး’ နိုင်ဖို့လဲလို့တွေးရေလုပ်ငန်းရှင်တိရာ အနာဂါတ်မှာအောင်မြင်ရေပုဂ္ဂိုလ်တိဖြစ်လာကတ်ပါလိမ့်မေ”

Bill Gate

“အမှန်တရားအပေါ်လေးစားမှုမဟိ(သို့မဟုတ်)လေးစားမှုအားနည်းလာ ရေအခါ အရာအားလုံးရေသံသယဝင်စရာဈေးဖြစ်နိနီလိမ့်မေ”

St. Augustine

ကလောင်သွီး ကတ်ပါ

နိုင်ငံတကာရေးရာရက္ခိုင်သတင်းစဉ် သို့ စာမူများပီးပို့နိုင်ကတ်ပြီး စာစောင်တွင်ပုံနှိပ်ဖော်ပြရန် ရှီးချယ်ခံရပါက အဆိုပါစာမူပီးပို့သူတိုင်းအား ‘နိုင်ငံတကာရေးရာသတင်းစဉ်’ တစောင်စီကို အသိအမှတ်ပြုလက်ဆောင်အဖြစ် (အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအတွင်းတွင်) ပီးပို့လားမည် ဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုပြင်ပမှဆိုပါက စာအုပ်အပြည့်အစုံကို E-Mail မှတဆင့် ပီးပို့လားမည်ဖြစ်ပါသည်။ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

နယ်လ်ဆန်မန်ဒဲလား (Nelson Mandela)

၁၉၉၀ပြည့်နှစ်၊ဖေဖူးဝါရီလ(၁၁)ရက်။

တောင်အာဖရိကနိုင်ငံကိပ်တောင်းမြို့အပြင်ဖက် ဟိအကျဉ်းထောင်တခုထဲမှအရပ်ရှည်ရှည်၊သွယ်သွယ်လှလှ၊ ဆံပင်ဘော်ငွီရောင်ထိုးစပြုနိန်ဗျာယ်ဖြစ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်တဦး သည်သူ့ဖုန်းဖြစ်သူနှင့်အတူထောင်ထူးဝဟိရာဖက်သို့လမ်း လျှောက်ထွက်လာသည်။အသက်ခုနစ်ဆယ်ကျော်စပြုနိန် သည့်တိုင်သူ၏လားပုံ၊လှုပ်လှုပ်၊လှုပ်လှုပ်၊လှုပ်လှုပ်များမှာအားပြည့်၊ အင်ပြည့်။ငယ်ရွယ်နုပျိုဟန်များအပြည့်ဟိနိန်တုန်း။သူသည် ထောင်ထူးဝသို့အရောက်တွင်တောင်အာဖရိကသားရို့၏ရိုး ရာဓလေ့ထုံးစံတခုဖြစ်သည့်လက်သီးဆုတ်ကိုရင်မှာကပ် ထားလျက်အားလုံးကိုလေးစားပါကြောင်းအထိမ်းအမှတ်တ ခုကိုပြသပြုမူလိုက်၏။အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်ကားတောင်အာဖရိက တွင်လူမဲများ၏လွတ်မြောက်ရေး၊တန်းတူရည်တူအခွင့်အ ရေးများရဟိရေးရို့အတွက်အကြမ်းမဖက်အနုနည်းဖြင့်တိုက် ပွဲဝင်သူတော်လှန်ရေးဂေါင်းဆောင်၊ကမ္ဘာ့သက်တမ်းအရှည် ဆုံးနှင့်အကျော်ကြားဆုံးနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားနယ်လ်ဆန် မန်ဒဲလားပင်တည်း။

လား၏မိန့်ခွန်းစကားများမှာနာကျည်းမှု၊ဒေါသထွက်မှု၊ မလိုမုန်းထားမှုများအလျဉ်းမပါဟိပဲငြိမ်းချမ်းရေးကိုဦးတည် သည့်၊မျှော်လင့်ချက်များအပြည့်အဝပါဝင်သည့်၊စိတ်ရှည် သီးခံမှုများအတိုင်းအတာတခုထက်ပိုမိုသည့်၊မေတ္တာတရား များထုံမွမ်းစိမ့်ဝင်နိန်သည့်စကားများပင်ဖြစ်ပါသည်။(မိန့်ခွန်း အပိုင်းအစကိုအောက်မှာဖတ်ပါ။)

“ငြိမ်းချမ်းရေးဒီမိုခရေစီရေး၊လွတ်မြောက်ရေးရို့နိန်အတူ ပြည်သူ့အားလုံးကိုအကျွန်ုပ်တို့ဆက်လိုက်ပါ။အကျွန်ုပ်ရေ ကိုစွာသယဆီးကိုမျိုးရထားရေပရောဖတ်တယောက်အနိန် နနိန်သင်ရို့၏ကြိုမှာရပ်နိန်ခြင်းမဟုတ်ပါ။ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတ ယောက်ရိုးသားပွင့်လင်းရေပြည်သူ့ကျွန်တယောက်အဖြစ် ပြည်သူ့ကိုအလုပ်အကျွေးပြုရို့သင်ရို့တိ၏ကြိုမှာရပ် နိန်စွာဖြစ်ပါရေ။သင်ရို့အားလုံး၏မညောင်းမရိတမ်းနိန်၊ ညည့်ညည့်ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်မှုကြောက်ရှုံ့မှုကင်းစွာနနိန် သူရဲကောင်းဆန်ဆန်စွန့်လွှတ်စွန့်စားမှုတိအားလုံးကအ ကျွန်ုပ်လွတ်မြောက်မှုကိုဖြစ်တည်စီခြင်းပါ။အကျွန်ုပ်တို့တိုင်း ပြည်အနွံကမာတာမိခင်များ၊ဖုန်းမယားများ၊ညီအစ်မများ အားလုံးကိုအကျွန်ုပ်အနိန်ရာကလေးစားစွာဂုဏ်ပြုလိုက်ပါ ယင့်။လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲကာလတလျှောက်လုံးမှာသင် ရို့ရေတောင့်တင်းခိုင်မာသန်စွမ်းကျစ်လစ်တေအမြဲခံအုတ် မြစ်တိဖြစ်နိန်လို့ပါ။အဖားတိုက်(Apartheid)ဝါဒ၏အကျိုးအ ပြစ်တိကိုကျွန်ုပ်ရေလွတ်အားလုံးထက်သင်ရို့အမျိုးသမီးထုက ပိုမိုနက်သျှိုင်းစွာသိဟိခံစားထားကတ်ရလို့ပါ”

နယ်လ်ဆန် မန်ဒဲလား လွတ်မြောက် လာသည့် သတင်းအား လန်ဒန် ဟယ်ရယ် သတင်းစာတွင် ဖော်ပြထားစဉ် (တဖက်ပုံ)

မန်ဒဲလားလွတ်မြောက်မည့်ရက်ကိုသူ၏မိသားစု ဝင်များ၊အာဖရိကန်အမျိုးသားကွန်ဂရက်(African National Congress -ANC)အဖွဲ့ဝင်များ၊သန်းပေါင်းများစွာသော တောင်အာဖရိကနှင့်ကမ္ဘာ့ပြည်သူပြည်သားများစောင့်ဆိုင်း နိန်ကတ်သည်မှာရာစုနှစ်တခု၏လေးပုံတပုံကာလကိုကျော် လာဗျာယ်ဖြစ်ပါသည်။(၂၇)နှစ်ကြာထောင်နန်းစံနိန်ခရသည့် တိုင်လွတ်မြောက်လာသည့်နိတွင်ပင်ပြောကြားသည့်မန်ဒဲ

သိန်းပေါင်းများစွာသောတောင်အာဖရိကပြည်သူ များသည်ထောင်ထဲမှထွက်လာသည့်မန်ဒဲလားကိုကိပ် တောင်းမြို့၏လမ်းဘေးဝဲယာနစ်ဖက်လုံးမှနိန်၍လက်ဝဲယမ်း နှုတ်ဆက်ကတ်သည်။ရိုသေလေးစားသည့်အပြုအမူများကို ပြသကတ်သည်။လက်ခုပ်လက်ဝါးတဖြောင်းဖြောင်းတီးကာ ပျော်ရွှင်မြူးတူးမှုအပြည့်ဖြင့်အောင်ပွဲခံကတ်သည်။သူ့အား ချစ်ကြည်လေးစားစွာကြိုဆိုနိန်ကတ်သည့်အထဲတွင်လူမဲ များသာမက၊လူဖြူများလည်းအများအပြားပါဝင်ကတ်ပါ သည်။ယင်းသို့ဖြင့်လေးစားချစ်ကြည်စွာနှုတ်ဆက်ကြိုဆိုမှုအ ပေါင်းကိုခံယူယက်ပင်းမောင်းနှင်လာသည့်မန်ဒဲလား၏ ကားသည်တနိန်ရာအရောက်တွင်ညှင်ညှင်သာသာချေနှင့် ရပ်တန့်လားသည်။မန်ဒဲလားသည်ကားထဲမှထွက်လာပြီးလူ ဖြူအဘုရေတယောက်ကိုရှုက်ယူလိုက်ကာယင်းအဘုရေ၏ မိဖများဖြစ်သည့်ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်လူဖြူစုံတွဲနှင့်အတူအပြုံး

လူချွန်
လူမွန်
များ၏
ဘဝတာ
များအ
ကြောင်း
တစ်တ
စောင်း

“ပြီးဆုံးမှုပန်းတိုင် သို့မရောက်ဟိခင် မှာ အခြင်းအရာ တိရေ မဖြစ်နိုင် လို့ ထင်မြင်စရာ ရှေးပါ”

“ကြီးမြတ်တေ တောင်ကုန်းတခု ကိုတက်ပလိုက် အပြီးမှာနောက် ထပ်တက်စရာ တောင်ကုန်းတိ အများကြီးဟိနိန် ကြောင်းသိမြင် လာပါရေ”

အဆင့်မြင့်အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရများ

အေအစီအစဉ်သည်ရခိုင်အမျိုးကောင်းသား၊အမျိုးကောင်းသမီးများ၊ ရခိုင်ကျောင်းသားကျောင်းသူများအနိမ့်နှင့်နိုင်ငံတကာစာနယ်ဇင်းများ၊နိမ့်တိုက် သတင်းစာများ၊ကျောင်းသင်ခန်းစာအုပ်များတွင်အင်္ဂလိပ်စာဖတ်ရခက်ခဲမှုကို သဖော်ပေါက်နားလည်ကတ်စီရန်ရည်ရွယ်လျက်ကြီးစားဘာသာပြန်ဆိုတင်ဆက် ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ကမ္ဘာ့နန်းရင်ဘောင်တန်းများပညာပြည့်ဝ၊ နှလုံးလှေရေ အာဇာ ရက္ခိုင်အမျိုးကောင်းသား၊အမျိုးကောင်းသမီးတို့ဖြစ်လာနိုင် ကတိပါစီ။ ။

Balkanization: လူမျိုးပေါင်းစုံ၊နယ်မြေပေါင်းစုံပေါင်းစုနိမ့်ကတ်သော်လည်း ရန်ဖက်များဖြစ်နိမ့်ကတ်သည့်အခါကိုယုံအုပ်စုနှင့်ကိုယ်ခွဲထွက်ကာတိုင်း၊ နိုင်ငံများအဖြစ်အသီးသီးရပ်တည်ခြင်း။ပထမကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင်အယင် ကဘော်လကန်ဒေသအဖြစ်ရပ်တည်ခေသေနယ်မြေထဲမှအချင်းချင်းများ ကြားရန်ဖက်များဖြစ်နိမ့်ကတ်မှုကြောင့်အတူတကွနိမ့်ထိုင်၍မဖြစ်နိုင်တော့ သည့်အဆုံးယူဂိုဆလားဗီးယား၊ဘူလဂေးရီးယား၊ဂရိအယ်လ်ဘေးနီးယား၊ တူရကီ၊ရိုမေးနီးယားစသည်ဖြင့်အုပ်စုလိုက်၊အပိုင်းလိုက်သီးခြားတိုင်း၊နိုင်ငံ များအဖြစ်ရပ်တည်လာကတ်သည်ကိုတင်စားခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းသည့်နိုင်ငံ ရေးဆိုင်ရာအသုံးအနှုန်းဖြစ်ပါသည်။၁၉၈၀ကျော် နှစ်များအတွင်းက လက်ဘနွန်တွင်စစ်လိုလားသည့်အုပ်စုကွဲများများစွာပေါ်ပေါက်နိမ့်ခမှုအ ပေါ် Balkanization နှင့်နိုင်ငံယှဉ်ကာ Lebanonization ဟုပင်တင်စားခေါ်ဝေါ် ခကတ်ပါသည်။

Ballistic missiles: တာဝီးပစ်ခုံးများ။အေသျှောင်အမျိုးအစားတာဝီးပစ်ခုံး များသည်ပစ်လွှတ်ပြီးပထမပိုင်းအကွာအဝေး၌သာထိမ်းချုပ်စံနစ်အောက် တွင်ဟိုပြီးထိုနောက်တွင်ကမ္ဘာ့မြေဆွဲအား(gravity)အပေါ်မူတည်၍ဦးတည် ကျရောက်နိုင်သည့်ထိမ်းချုပ်လွတ်အခြေအနေတရပ်ထဲ၌ရောက်ဟိလားပါ သည်။ယင်းခုံးများသည်ပစ်မှတ်သို့မြန်ဆန်၊တိကျစွာရောက်ဟိနိုင်ပြီးကမ္ဘာ့ တိုက်ကြီးတခုစာလောက်ဟိသည့်အကျယ်အဝန်း၊အကွာအဝေးကိုမိနိ(၃၀) အတွင်းဖြတ်သန်းလားနိုင်စွမ်းဟိသည်ဟုဆိုပါသည်။

Ballot: ရွေးကောက်ပွဲတခု၌ဆန္ဒမဲပီးသူတဦးသည်မိမိကြိုက်နှစ်သက်ရာရွီး ကောက်ခံသူအပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ပီတီအပေါ်တွင်လည်းကောင်းဆန္ဒ မဲထည့်ခြင်းကိုညွှန်းဆိုသည့်မဲထည့်စာရွက်(အစိတ်အပိုင်း)။

Barter: ကြားခံဖေသာဇွီကြီးမပီဟိပံသက်ဆိုင်ရာတန်ဖိုးအလိုက်ကုန် ပစ္စည်းများအချင်းချင်းဖလှယ်မှု။

Belligerency: အချင်းချင်းဆန့်ကျင်လိုမှု၊စစ်မက်လိုလားမှု။(စစ်ပွဲကာလထဲ သို့ ရောက်ဟိနိမ့်သည့်တိုင်းနိုင်ငံများ၏အခြေအနေကိုတင်စားခေါ်ဝေါ်ပါ သည်။)

Bias: တစုံတရာအပေါ်(သို့ မဟုတ်)တစုံတဦးအပေါ်(သို့မဟုတ်)အုပ်စု၊အဖွဲ့ အစည်းတခုအပေါ်မိမိသိဟိ၊လက်ခံထားသည့်အချက်အလက်၊ခံစားမှုများ အပေါ်မူတည်၍ကြိုတင်ထင်မြင်ယူဆချက်(သို့ မဟုတ်)ဆုံးဖြတ်ချက်။ဥပ မာအားဖြင့်အချို့သောအလုပ်သျှင်များသည်လူနည်းစု(minorities)များ၊

အမျိုးသမီးများအပေါ်တွင်အနှုတ်လက္ခဏာဆန်သည့်ထင်မြင်ယူဆချက် များ၊မူဝါဒများချမှတ်ထားဟိတတ်မှု။

Bicameral: ဥပဒေပြုလွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပါဝင်မှု။

Bicameral government: ဥပဒေပြုလွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားဟိ သည့်အစိုးရ။အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည်ဥပဒေပြုလွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပါ ဝင်သည့်ဖွဲ့စည်းပုံဖြင့်နိုင်ငံအားဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပါသည်။အဆိုပြုချက်တစုံ တရာအားအမိန့်ဒီဂရီဟိသည့်ဥပဒေတရပ်ဖြစ်လာစီရေးအတွက်အထက် နှင့်အောက်လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံး၏အတည်ပြုချက်ကိုရယူရပါသည်။ နဘာရားစကား(Nebraska)ပြည်နယ်မှလွဲ၍အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ပြည်နယ်များအားလုံးတွင်လည်းလွှတ်တော်နှစ်ရပ်ဖွဲ့စည်းထားဟိပါသည်။ (နဘာရားစကားပြည်နယ်တွင်လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပူးပေါင်းပါဝင်သည့်ညွှန် ပေါင်းလွှတ်တော်စံနစ်ကိုကျင့်သုံးပါသည်။)

Big stick: လူပုဂ္ဂိုလ်တစုံတယောက်(သို့မဟုတ်)အုပ်စု၊အဖွဲ့အစည်းတခုအ တွက်ဆိုလျှင် big stick ဟူသည်မှာမိမိ/မိမိရိုလိုလားသည်များကိုရဟိ အောင်ပြုဆောင်နိုင်စွမ်းဟိသည့်ယုံကြည်ကိုးစားလောက်ဖွယ်နောက်ခံ အင်အားတစုံတရာကိုဆိုလိုပြီးတိုင်းနိုင်ငံတရပ်အတွက်မူစစ်အင်အားကဲ သို့သောအင်အားပါဝါတရပ်ကိုတင်စားခေါ်ဝေါ်ပါသည်။အေစကားရပ်ကို အမေရိကန်သမ္မတသီယိုဒိုရုစတုမတင်သုံးနှုန်းခရာမှကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးလောက တွင်အသုံးတွင်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။သူက “tread softly but carry a big stick”(ညှင်သာ၊ပျော့ပျောင်းစွာပြောဆိုပြုမူပါ၊သို့သော်ဒုတ်အကြီးသန် တချောင်းကိုလည်းကိုင်ထားပါ) ဟုဆိုခပါသည်။

Bilateral: ပါတီနှစ်ရပ်၊နိုင်ငံနှစ်နိုင်ငံ၊ဖက်နှစ်ဖက်စသည်ဖြင့်နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အပြန်အလှန်သဖော်တူပါဝင်မှု။ဥပမာအားဖြင့်အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံများကြားတွင်နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အပြန်အလှန်သဖော်တူညီမှုဟိ သည့်ကုန်သွယ်ရေးသဖော်တူညီချက်(bilateral trade agreement)ကိုချ မှတ်ထားဟိမှုမျိုး။

Bilateralism: နိုင်ငံနှစ်နိုင်ငံကြားတွင်စီးပွားရေးအရ(သို့မဟုတ်)စစ်ရေးလုံ ခြုံရေးအရအပြန်အလှန်၊အတူတကွပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်သဖော်တူချ မှတ်ထားဟိသည့်မူဝါဒ။မဟာမိတ်နိုင်ငံများအချင်းချင်းကြားတွင်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးကိုလည်းဆိုလိုပါသည်။

Bipartisan: မူဝါဒတရပ်(သို့မဟုတ်)အဆိုပြုချက်အစဟိသည့်ကိစ္စအခြင်း အရာတရပ်အပေါ်ဆန့်ကျင်ဖက်ပါတီနှစ်ရပ်လုံးသဖော်တူညီမှု။ ဥပမာအား ဖြင့်အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင်နိုင်ငံရေးမူဝါဒ(သို့မဟုတ်)အဆိုပြုချက် တရပ်အပေါ်၌ရီဖလီဗလီကိန်နှင့်ဒီမိုခရက်ထီပါတီနှစ်ရပ်လုံးမှသဖော်တူ ထောက်ပံ့ပါဝင်မှု။

(လစဉ် မျက်မကွက် ဆက်လက်တင်ဆက်လားမည်ဖြစ်ပါသည်။)

The Arakan International
 နိုင်ငံတကာရေးရာ ရက်စွဲသတင်းစဉ်

ရက်စွဲလူ့အဖွဲ့အစည်း
အခြံပြုသတင်းစဉ်
ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံတကာရေးရာရက်စွဲ
သတင်းစဉ်မှာယူလိုသူ၊
ပံ့ပိုးလိုသူများအောက်ပါ
ဘဏ်နံပါတ်သို့ဖေသာ
တိုက်ရိုက်ပေးသွင်းနိုင်ကတ်
ပါသည်-

Name: Oo Thein Maung
Account No.:4806231914
Bank: PNC

====

(နိုင်ငံခြားမှငွေပို့လိုသူများအတွက်)
Swift Code: PNCCUS33

Editor:
Oo Thein Maung

ဆက်သွယ်ရန်လိပ်စာ
 1107 S Washington St.
 Wheaton, IL 60189
 U.S.A.

☎1-630-682-3616 (Home)
☎1-630-956-3382 (Cell)
theai2011@hotmail.com

တန်ဖိုး ၇ ဒေါ်လာ
 ၃ စောင်/ ၃၀ စာ ၂၀ ဒေါ်လာ
 ၆ စောင်/ ၆၀ စာ ၄၀ ဒေါ်လာ
 ၁ နှစ်စာ ၇၀ ဒေါ်လာ

ကိုမိုရိုနိုင်ငံသည်အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာထဲတွင်တည်ရှိသည်။အဓိကကျွန်းကြီး ၄ကျွန်းနှင့်အခြားကျွန်းငယ်များစွာဖြင့်ဖွဲ့စည်းလျက်အာဖရိကတိုက်မိုဇမ်ဘီနိုင်ငံနှင့်မက်ဒက်ဂါစကာနိုင်ငံများကြားတွင်တည်ရှိသည်။အာဖရိကကျွန်းနှင့်အာရှတိုက်သားများစွာရှိသည်အဆိုပါကျွန်းစုသို့ ရာစုနှစ်နှင့်ချီလျက်ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ယင်းရို့အနက်၁၆ရာစုဝန်းကျင်တွင်ဝင်ရောက်လာကတ်သည့်သျှိုရာဇီ(Nhirazi) အာရပ်များသည်ကိုမိုရိုကျွန်းသားများအားအစွလမ်ဘာသာနှင့်မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။၁၈၄၁မှစ၍ကိုမိုရိုနိုင်ငံသည်ပြင်သစ်ကိုလိုနီအစိတ်အပိုင်းတခုအဖြစ်တည်ရှိခဲ့ရာ၁၉၇၅ခုနှစ်တွင်လွတ်လပ်ရေးရရှိသည်။၁၉၉၉တွင်စစ်ဖက်မှအာဏာသိမ်းမှုဖြစ်ပြီးနောက်၂၀၀၁ခုနှစ်ဒီဇင်ဘာတွင်နိုင်ငံ၏ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေသစ်ကိုပြန်လည်ရေးဆွဲအတည်ပြုပြီးကိုမိုရိုနိုင်ငံ၏ကျွန်းလေးကျွန်းမှတကျွန်းလျှင်၄နှစ်ကျစီအလှည့်ကျသမ္မတရွေးကောက်တင်မြှောက်ပြီးအုပ်ချုပ်သည့်စနစ်ကိုကျင့်သုံးနိုင်ခဲ့သည်။

တရားဝင်အမည်။ ။ ကိုမိုရိုကျွန်းများပြည်ထောင်စု (Union of Comoros Islands)

ကိုမိုရို
(Comoros)

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ
မိတ်ဆက်ကဏ္ဍ

နိုင်ငံတည်ထောင်သည့်ခုနှစ်။ ။ ၁၉၇၅
မြို့တော်။ ။ မိုရိုနီ
အဓိကမြို့ကြီးများ။ ။ မူစာမူဇူ (Mutsamudu), ဖွမ်ဘိုနီ (Fomboni)
လူဦးရေ။ ။ ၇၇၃၄၀၇ (၂၀၀၀)
လူဦးရေသိပ်တည်းမှုနှုန်း။ ။ ၁စတုရန်းမိုင်လျှင်၁၉၂ယောက်(၁စတုရန်းမိုင်လိုမီတာလျှင် ၃၄၄ ယောက်)
အကျယ်အဝန်း။ ။ ၈၃၀ စတုရန်းမိုင် (၂၁၇၀ စတုရန်းကီလိုမီတာ)
ပြောဆိုသည့်ဘာသာစကား။ ။ အာရေဗျ၊ ကိုမိုရို၊ ပြင်သစ်၊
ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ။ ။ ဆူနီမူဆလင်ဥစ္စာ ရာနှုန်းရိုမန်ကတ်သလီ ၁ ရာနှုန်း၊ အခြား ၁ ရာနှုန်း၊
နိမ့်ထိုင်သည့်လူမျိုးများ။ ။ ကိုမိုရို ၉၇ ရာနှုန်း၊ အခြား ၃ ရာနှုန်း၊
အစိုးရ။ ။ သမ္မတစနစ်။
ငွေကြေးယူနစ်။ ။ ၁ ကိုမိုရိုဖရန်လျှင် ၁၀၀ စိန်တိုမေ။
စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း။ ။ နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၅၆ ရာနှုန်း။
ခယ်လိုရီစားသုံးမှု။ ။ ၁၇၃၅ ခယ်လိုရီ။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ထောင်စုသစ် ရာစုသစ် ဆယ်စုနှစ်သစ်မှာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံသစ် (မောင်သာပေါ်-ရမ်းမြ)	၁
အယ်ဒီတာ့စကား	၂
ဂျူလိုင်လ	၃
ဂျူလိုင်လရက်စဉ်ကမ္ဘာ့သတင်းများ	၄-၇
အီစတပုံပြင်များမိတ်ဆက်	၈
ဘောလုံးချန်ပီယံနိုင်ငံများအားရုဏ်းပြခြင်း	၉
မြို့ပုံကြည့်ယက်ပင်းသတင်းဖတ်၊ သတင်းဖတ်ပန်နာမြို့ပုံကြည့်	၁၀-၁၁
နယ်လ်ဆိန်မန်ဒဲလား	၁၆
အင်္ဂလိပ်စကားပြောကတ်မေ	၁၈
အဆင့်မြင့်အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရများ	၁၉
ကိုမိုရိုနိုင်ငံ	၂၀

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။